СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 146. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 25-го червня, 1937 VOL. XLV. No. 146. Jersey City, N. J., Friday, June 25, 1937. THREE CENTS

ЗАХОДИ УРЯДУ ПОЛАГОДИТИ СТРАЙК ЗНОВ НЕ ВДАЛИСЬ

КЛІВЛЕНД (Огайо). — Сталевій Раді Посередництва знов не вдалося влаштувати конференції спорячих сторін у сталевім страйку, бо сталеві корпорації знов відмовилися піти на конференцію з представниками Організаційного Комітету Сталевих Робітників.

Рада не покидає своїх заходів і вперто скликує ще одну конференцію.

СТРАЙК ДЛЯ ПРОТЕСТУ ПРОТИ СУДОВОЇ ЗАБОРОНИ.

ВОРЕН (Огайо). — Комітет Промислової Організації зарядив „робітниче свято" в цьому місті й у Найлсі для протесту проти постанови Гардмена, шерифа повіту Тромбул, виконати судовий приказ, що заборонив страйкарам здержувати страйколомів по дорозі до фабрики підприємства „Репоблик Стіл Корпорейшен".

Через це зарядження число страйкарів у цій околиці дійде до 14,000 людей.

КАМПАНІЯ ПРОТИ СТАЛЕВИХ СТРАЙКАРІВ У ДЖАНСТАВНІ.

ДЖАНСТАВН (Па.). — Прихильники сталевих підприємств у їх боротьбі проти страйкуючих робітників зорганізували так званий горожанський комітет, котрий збирається повести широко закроєну акцію проти страйкарів.

Цей „горожанський комітет" виступив уже проти губернатора Ерла за його страйкову політику та відкликується тепер до публики по фонди. Комітет прибрав собі до помочі представників страйколомів і разом з ним помістив уже в 40 найбільших газетах краю заклики по жертви.

УРЯД ПЕРЕСЛІДУЄ ЗА НАРУШЕННЯ ПОЧТИ.

АКРОН (Огайо). — На домагання федерального уряду видано дозволи на арештування 6 пікет у Ворені й Йонгставні за ставлення перешкод урядові при доручуванню посилок.

Справа йде за доручення посилок для робітників, що працювали в сталевих фабриках підчас страйку.

ГУБЕРНАТОР ЕРЛ ЗА ТРЕТЮ КАДЕНЦІЮ РУЗВЕЛТА.

ГАРИСБУРГ (Па.). — Губернатор Ерл виступив з публичною заявою, що він стоїть за вибір Рузвелта президентом у 1940 році.

Як звісно, Вашингтон установив традицію американського політичного життя, щоб одної особи не вибирати президентом більше як два рази.

СОТКИ МІЛІОНІВ НА ЗБРОЄННЯ.

ВАШИНГТОН. — Сенат ухвалив внесок про визначення на цілі воєнного департаменту суми 663 міліони долярів.

Підчас дебати над цим внеском сенатор Бора попирав цей внесок тим, що, мовляв, в Америці йде тепер широка кампанія за фашизм і націзм. Щоправда, ця кампанія запевняє, що вона не противиться в нічому американському урядові, але противенство між двома засадами стає ясне всякому, хто не розложений умово. Бора говорив далі, що ця пропаганда має на цілі підірвати в молоді довіря до демократичної форми правління, хоч наверха вона запевняє про свою льояльність для демократії.

СТРІЧА ВАН ЗЕЛАНДА З РУЗВЕЛТОМ.

ВАШИНГТОН.—У середу пополудня виїхав президент Рузвелт на прогулку президентським яхтом „Потомак" по ріці Потомак. На прогулку запросив президент Павла Ван Зеланда, премієра міністрів Бельгії, котрий приїхав недавно до Америки, щоби бачитися з президентом Рузвелтом.

Які питання будуть обговорювати на цій прогульці президент Рузвелт і премієр Ван Зеланд, поки що не розкрито. Кажуть, що Англія й Франція уповажнили Ван Зеланда говорити з президентом про економічну співпрацю держав.

ВІДГУКИ СПРАВИ ДИТИНИ ЛИНДБЕРГА.

НЮАРК (Ню Джерзі). — Карна розправа проти літнього сина того самого імени, теж детектива, за викрадення їх приятеля Павла Вендела з наміром заставити його признатися до викрадення дитини Линдберга, котра то розправа велася в місцевім федеральнім суді девять тижнів, уже покінчилася виданням присуду присяжних суддів. Присяжні судді признали обох Паркерів винуватими закиненого їм злочину, але просили суддю не давати їм найтяжчої кари.

ТАЙНА ПРОМОВА ДО ВІЙСЬКОВОЇ КОЛЕҐІЇ.

ВАШИНГТОН. — Газети підчеркують як небувалу подію факт, що секретар війни Вудринг виголосив до студентів, що цього року кінчать науку у військовій колеґії, довірочну промову.

ЩЕ ОДНА ЖЕРТВА.

Гімалайська експедиція німецьких учених закінчилась катастрофою. Лявіна засипала живцем 16 осіб. Думали досі, що між живими остався д-р Карльо Він, один з німецьких провідників. Та тепер виявляється, що він згинув. Живий остався тільки одинокий лікар, д-р Ульріх Люфт.

ПОЛІЦИЙНИЙ УРЯД СЕРЕД ЕСКІМОСІВ.

Найдальше висуненою у напрямі північного бігуна поліційною станицею є поліційний уряд у місцевості Ельсмеренд. Ця станиця положена у віддалі 770 миль від північного бігуна. Ця поліційна станиця має разом із командантом 5 осіб. Всі з походження є ескімосами і крім постійної служби безпеки займаються ще теж риболовством. Мешкають вони разом і з своїми родинами при поліційній станиці, яка має радіо приймач. З цього радіоприймача довідуються поліції про всі новини зі світу і слухали теж на ньому опис королівської коронації у Лондоні.

Цікаве, що при поліційній станиці є будинок-вязниця, я ка має всього 2 кімнати. Коли є більше число арештованих, тоді органи безпеки мусять зрезиґнувати з арешту. Командант має право накладати в таких випадках змісця платню грошима. Очевидно, що таку гривну платять або грішми або шкірами.

НЕЙМОВІРНЕ, АЛЕ ПРАВДИВЕ.

До парохіяльного уряду в Ряшеві зголосилася Магдалина Недзялкова по метрикальний витяг. Виявилося, що Недзялкова вродилася 18-го червня 1830-го року в Хмельнику як Магдалина Терешкевич, має тепер 107 літ, тричі виходила замуж, а тепер знову має намір віддаватися, четвертий раз.

НАПІР ПОЛЬСЬКИХ КООПЕРАТИВ НА ВОЛИНЬ.

На Волині є тепер 1,100 кооператив („спулдзєльні"), зареєстрованих у польському „Сполєм", і 270,000 членів. Ці кооперативи мають 2,100 крамниць і 5,000 осіб, занятих у крамницях.

ЧИСТОТА ЗВІРЯТ.

Ссавці мають інстинктовне обридження до нечистих харчів і тому мусять їх перед їжею обмити. Такий випадок запримічено в якогось пса, що завжди перед їжею заносив сухарці до води, щоб їх розмочити. По якомусь часі вертався і видобував їх з води. Молодий кангур ховав решітки їжі до піску. Коли зголоднів, добував поживу, сполікуючи її перед їжею. Дослідник звірят Фльоренс оповідав цікаву історію про двох медведів з Жарден де Плянт. Звірятам підкинули тісто, затроєне пруським квасом. Спершу медведі відкинули цю поживу, а але згодом вкинули її до басену з водою і, вимішавши кілька разів дабою, зїли. Також щур т. зв. помивач мие завсіди свої харчі перед їжею.

ЗАКОЛОТ ЧЕРЕЗ ДОМОВИНУ ПІЛСУДСЬКОГО.

Польський кабінет міністрів зрезиґнував, бо краківський архиєпископ, князь Сапіга, не послухав уряду, ні президента держави, ні просьб поодиноких міністрів, і проти їх волі казав перенести домовину Пілсудського з підземелля в катедрі на замок Вавель до вежі. Кажуть, що архиєпископ поспішився з перенесенням домовини тому, що її має відвідати румунський король Кароль, а князь Сапіга був би змушений у церкві витати того, що є „православний" і „веде неморальне життя".

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЕКСЦЕСИ В ТОВМАЧІ.

Як повідомляє „Хвиля", на ярмарку в Товмачі юрба народу, підбурена якимись агітаторами, напала склепи Озії Лебельтера і Єхля Ґеніґсберґа та ограбила. У звязку з тим поліція арештувала 13 селян із Чорнолозець і Слобідки, товмацького повіту. Причиною заворушень була, правдоподібно, провокація.

ФАБРИКА ГУМИ ДО ЖВЯКАННЯ.

При Люцерною почали будувати фабрику гуми до жвякання. Ця велитенська фабрика, яка міститься на просторі 12 га., має заспокоїти потреби європейського ринку. Будову фінансує американсько-швайцарське акційне товариство. Кермує ним відомий промисловець і фінансовий потентат Поль Родж. Одночасно це акційне товариство почало сильну пропаганду за поширення гуми до жвякання серед найширших кол. Розміри цієї акції ілюструє безліч часописних статтей і комунікатів у західньо-европейській пресі.

НАСОННИЙ КАМІНЬ.

Молодий болгарський фармацевт Канеску проголосив у пресі сензаційну вістку про свій винахід. По довгих і важких лябораторійних дослідах та аналізах повелось йому винайти якийсь новий препарат, що його він назвав насонним каменем.

Новий насонний лік, це малий камінь фіолетного кольору, насичений якимись складниками, що мають дуже сильний і швидкий вплив на людський організм. Вистане положити цей камінь на нічнім столику, щоб по кількох хвилинах ціла кімната заповнилась якимись дивними пахощами, що викликують сонний настрій. Найподатливіші на безсонність люди — випробував це Канеску — в коротким часі засипляють. Зморені сном люди сплять без упину 8 го дин.

Проголошене в софійській пресі інтервю Канеску викликало велике зацікавлення в наукових колах. До Канеску звернулися великі віденські заведення з Відня з пропозицією відкупити винахід на виключну власність. Віденські заведення давали молодому аптикареві 15,000 швайцарських франків як перший гонорар за монополь вживання насонного каменя.

Одначе Канеску відкинув пропозицію, бо одночасно навязав контакт із славною американською лічницею д-ра Шміта в Ню Йорку.

ПРОТИНІМЕЦЬКІ РЕПРЕСІЇ.

Адміністраційна влада в Лодзі закрила німецьку друкарню („Фрає Прессе"), в якій друкувалося сім німецьких часописів і видавництв. Сталося це на основі будівельно-поліційних приписів. Друкарня знаходилася в цій домівці 35 літ. Слід згадати, що в останньому часі влада розвязала німецьку спортову організацію в Лодзі та Союз німецьких учителів.

ПРИКМЕТИ І ХИБИ ВОДИ З ГРАНІТОВИХ ТЕРЕНІВ.

Вода, що походить із гранітових теренів, є чиста, але має малу скількість мінералів і є легко скваснла. Завдяки цим прикметам є вона дуже добра до кухні і до плекання шкіри. Одначе ця вода має цю хибу, що розпускає олово — рури, якими йде, і через те виставлює консумента на небезпеку затроєння. Деякі вчені доручають переводити алкалізацію води при помочі вапна.

КІСТЯК МАМУТА ПІД ЧЕРНІВЦЯМИ.

Як повідомляє черновецька преса, в Крещатику робітники, заняті в каміноломах, відкрили кістяк величезних розмірів. Показалося, що це кістяк мамута, який вдалося відкопати в цілости. Справою занялися місцеві наукові кола.

СТО КІЛЬКАДЕСЯТЬ ГОСПОДАРСТВ ЗГОРІЛО.

З Люблинщини повідомляють: В кольонії Медзна, венгрівського повіту, вночі, коли всі спали, в забудуваннях одного господаря вибухнув вогонь, що скоро захопив сусідні господарства. В пожежі згоріло сто кількадесять господарств. Між іншим згоріли доми державної поліції. У пожежі згорів 64-літній Константин Обулюс, власник дому, що намагався ратувати своє майно. 10 осіб є тяжко попечених. Причини пожежі ще не устійнили.

СОБАЧИЙ ПОЦІЛУНОК.

В одному з паризьких судів велася перед кількома днями цікава розправа. Відома співачка Лес Джуґель виступила зі скаргою проти асекураційного товариства, домагаючися виплати відшкодування у сумі 60,000 франків. Причиною цієї скарги була зовсім звичайнісенька подія, яка трапилась артистці в її власнім таки мешканні. Співачка хотіла поцілувати свого улюбленого песика, але в цій хвилині, коли вона доторкнулась устами собачої мордочки, собака замісць приняти з вдячністю цей вияв любови, вкусила дошкульно паню Джуґель в уста. Скрівавлена губа не тільки огоплила цілі уста артистки, але пошкодила теж її голосові. Тому теж домагається співачка від обезпеченевого товариства відшкодування. Суддя, сам великий прихильник артистки, присудив їй по короткій надумі 60,000 франків. Таким чином співачка це раз затріюмфувала не тільки перед публикою, але й перед судом і дістала не тільки прихильні музичні рецензії, але й судові репортажі.

ЗАГАЛЬНИЙ ПЕРЕПОЛОХ У СОВЄТАХ

Ніхто не знає, що принесе завтра Росії. — Таке передає нецензурований допис американського кореспондента.

МОСКВА. — Гаролд Дені, відомий кореспондент американського часопису „Ди Ню Йорк Таймс", подає, що відносини в Совєтах стали дійсно нестерпні. В самій Москві панує таке напруження, що видно загальне пригноблення навіть на туристах, яким не повинно ніщо грозити. Те, що тепер діється, подібне цілком до того, що говорив Сталін 1925 року, коли вимагали від нього, щоб розстріляв Троцького. А Сталін тоді казав таке: „Політика проливу крови є дуже небезпечна й заразлива; сьогодні відітнете голову одному, завтра другому, а позавтра третьому — і щож вкінці останеться з партії?" І Троцького не казав розстріляти, а вислав на вигнання. Та сьогодні ситуація цілком інша. Падає одна голова за одною. І що найгірше: нема найменшого вигляду на те, щоб перестали падати.

Совєти переживають найгірцу кризу.

Нема вже сумніву, пише Дені, що Совєти переживають тепер найбільшу кризу, бо їхніми ворогами, в розумінні теперішньої влади, не є вже „буржуї", але самі члени комуністичної партії. Давніші суди, арешти й розстріли відносилися найбільш до „буржуазних" елементів, аристократії, кулаків, духовенства, царських офіцирів і т. п. Та, подає Дені далі, тим елементам тепер найкраще. Їх ніхто не чіпає. Тепер Кремль найбільше боїться партійців. І ось тому виарештовують тепер самих членів партії. Чим хто тепер є в Совєтах на вищім становищі, тим більш незавидне є його життя. Бо він дійсно непевний життя і кожної хвилі може бути потягнений до тюрми і розстріляний. Арештують тисячами.

„Нема приятелів у Росії".

Так каже Дені. Всі тепер у страху за своє життя. І кожний старається підлизатись владі й доносить один на одного: син на батька, батько на сина чи дочку, сусід на сусіда, приятель на приятеля і т. д. Шкільні діти є тепер звичайними доносщиками. Але й не треба доносів, щоб бути арештованим. Вистарчить, що хтось десь і колись сидів з якимсь високим урядовцем, скажім, комісарем комунікацій, і з ним розмовляв, коли цей був при найвищій владі; а якщо цей урядовець тепер у неласці, то й арештують тих, з якими він колись приязно розмовляв. Таке сталося наприклад у Хабаровську на Сибірі з пратійцями, що розмовляли колись з Алексієм Риковом, коли він був комісарем комунікацій.

Комуністам тепер найгірше — в Росії.

Всіми тими „чистками" керує Єжов, комісар внутрішніх справ, найбільша тепер особистість по Сталіні. Він то знає знаменито склад комуністичної партії й усіх її діячів. І це він, по нараді зі Сталіном, заряджує ті масові арешти і розстріли. Дені кінчить свій допис тим, що виробилася тепер у Совєтах така трагікомічна ситуація, що комуністам лекше тепер живеться під Гітлером чи Мусолінієм, ніж — під Сталіном.

НІМЕЦЬКІ КОРАБЛІ ОКРУЖАЮТЬ ЕСПАНІЮ.

ЛОНДОН. — Міжнародний Протиінтервенційний Комітет, який складається з представників Англії, Німеччини, Франції й Італії і патролює при помочі тих держав береги Еспанії, не дав сатисфакції Німеччині, яка домагалася повзяття гострих мір супроти червоного еспанського уряду за те, що червоні кораблі та літаки атакували патролюючі німецькі воєнні кораблі. Супроти цього представник Німеччини заявив, що Німеччина буде старатися дістати сатисфакцію власними силами: Тепер є на еспанських водах 18 німецьких воєнних кораблів, які будуть скріплені новими силами. З того виходить, що Німеччина готова заатакувати червону Еспанію.

МУСОЛІНІ ПРОТИ ДОПОМОГИ ЧЕРВОНИМ В ЕСПАНІЇ.

РИМ. — Мусоліні є тої самої думки що й Гітлер, що в Европі не буде спокою, поки не переможе армія Франка. Інакше еспанська заверуха потягне за собою й інші держави до війни. Щоб до цього не допустити і довести до якнайскоршого закінчення війни, Італія вишле більше число кораблів, щоб при їх помочі не допустити, щоб червоний еспанський уряд дістав допомогу в зброї й у живнірах. З цього виходить, що Італія візьметься за інтервенцію в справі Еспанії, а це знову може потягнути далекосяглі міжнародні комплікації.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВІДГАДУЮТЬ КРЕМЛЬ

Московські летуни, що перелетіли через північний бігун до Америки, доконали діла, яке звернуло на себе увагу світу. Та всетаки не вдалося їм те, чого бажав Сталін, що, як пишуть, сам „аранжував" цей перелет. А Сталін бажав тим перелетом піднести престіж Совєтів, що так дуже підупав навіть у тих державах, що були з ними в злуці, чи щойно задумували навязати з ними тісніші зносини. Та виявляється, що перелет перелетом, а совєтські варварства це інше діло. І ось тому американська преса далі розписується на тему розрухів і розстрілів у Совєтах, шукаючи відповіди на питання: що це все має означати? Очевидно, що й тепер тяжко подумати, щоб хтось дав на це таку вичерпну відповідь, що вияснялаб до йоти правду. Але є такі здогади, що кидають багато нового світла на розвязку того, що тепер діється в царстві Сталіна. І про це хочемо тут згадати.

Як знаємо, то як попередньо Зіновієва, Каменева й інших, так тепер недавно Тухачевського й сімох совєтських ґенералів розстрілено на підставі їх власних зізнань. Як відомо далі, то засуджені й розстрілені наговорили на себе стільки, що цілий світ не годен був вірити, щоб це було можливе, щоб ці старі большевики могли допуститись аж таких великих проступків супроти тих Совєтів, які вони самі будували. Та саме на підставі тих зізнань поставлено згаданих під „стєнку". Совєтська офіційна преса враз з совєтськими аґентами розтрубіли, що все, що розстрілені зізнали, це „золота правда". Та тепер виявляється, що більше як половина з того, що вони зізнали, це — брехня. Так виразно заявляє не хто інший, а сам найвищий совєтський прокуратор — Вишинський. Значить, що брехнею були всі ті „злочини", до яких признавались обвинувачені, бо вони зізнавали те, що їм подиктувала совєтська чрезвичайка. Та на підставі тих „зізнань", себто брехонь, їх розстрілено. Насувається питання: чомуж вони так зізнавали? Відповідають, що це був одинокий для них рятунок, щоб вийти з тюрми і бути „помилуваними" і врятувати себе і свої родини від смерти. Чи так повинні були поступити провідники, це інша справа. Але для нас важне це з боку розвязки того, що тепер діється у Совєтах.

І цікавим є те, як вияснює ці справи відомий комуніст-троцькіст Макс Істмен. Він каже, що Сталін тепер свідомо винищує до ноги всіх старих большевицьких провідників, бо вони стоять йому на перешкоді стати — „націоналістичним московським вождом" на взір Гітлера в Німеччині, чи Мусолінія в Італії. Іншими словами, Істмен твердить, що Сталін перемінився з большевика старої дати в модерного московського шовініста, і як такий в імя добра Росії нищить тепер — ленінський большевизм.

МОРАЛЬНИЙ СТАН ПОКУТТЯ

(Від власного кореспондента).

—o—

Покуття — це та смуга нашої землі, що тягнеться від румунської границі десь менш-більш до делятинського повіту. Точніше — це повіти: снятинський, коломийський, городенський та частина косівського й інших сусідніх повітів.

Чому саме ми порушуємо моральний стан Покуття, чому саме звертаємо увагу на цю закутину Західньої України? Відповідь проста: Тому, що вона найбільш загрожена морально; тому, що ось тут хочемо знайти причину лиха.

Колиб хтось спитався, яке властиве є Покуття щодо політичних переконань, то кожний, не надумуючись, скаже: Покуття комуністичне!

І справді так є. Та притім насувається рефлексія: чому той комунізм не знайшов собі такого догідного ґрунту хочби зараз за Покуттям? Вину ось цього приписуємо радикалам. Радикали своєю політикою ще зперед війни довели нинішне Покуття до такого неладу політичного, до такого морального упадку.

Радикали зпід ІІ-го інтернаціоналу перед війною мали свою програму, подібну до теперішньої програми К. П. З. (давніше леґальний ще Сель-Роб). Тому то й не диво, що по війні радикали впали, а прийшли комуністи. Ці останні прийшли з цими самими, як ми вже згадали, кличами, ще й може більше підмащеними, більш крикливими — ну, й та лише ріжниця, що комуністи явно заявили, що вони є зпід стяґу ІІІ-го інтернаціоналу.

Коли ми навели прихід комунізму по радикалах, то мусимо оправдати те, що маса так скоро тут далася зловити на вудку, яку вже готову вислали червоні трупожери з Москви, від „батюшки квітущої (!) країни Рад Сталіна". Як знаємо, свого роду авторитетом тішилася серед ширших українських мас — ніку ди правди діти — церква, а тимсамим духовенство. Та давня і теперішня радикальна політика звернені головно проти клеру й церкви. І тут та найважніша помилка радикальної політики. Бо вони підірвали авторитет церкви, а зокрема священиків, підірвали в народі віру в Бога, а не дали нічого великого, нічого могутнішого, що моглоб здержувати сірі маси від злих учинків і що моглоб защепити в них етику й мораль і праведне та чесне життя.

Люди, дізнавшись від радикалів, що „нема Бога", що „піп є на те, щоб шкіру з людей дер", згодом почали жити неморально. І дійшло до того, що красти це не є жаден злочин; що підпалити когось це не є гріхом; що розійтися з шлюбною жінкою, або піти з другою „на віру" сидіти, це не є жадний стид, це не є нічого злого. А навпаки, вчинити якийсь злочин, це була і є причина до гонору. Коли хтось збезчестив священика, коли насміваеться з церкви, коли висміваеться з інтеліґенції — це вважається за свідомість. Треба вважати, що радикали це теж непримирні вороги українського націоналізму й масам защеплюють ненависть до націоналістичної ідеї, як теж до інтеліґенції. Тому слово „інтеліґент" в ухах селянина викликує тут на Покутті обурення та ненависть, мовляв: інтеліґенти в 1917 році Україну занапастили! Це є демагоґічний клич радикалів, як теж комуністів.

Отже коли ми бачимо на Покутті комуністичну гниль (хоч є вже тепер на Покутті кілька сіл, що є ізольовані від московської комуни, бо є національно свідомі); коли ми бачимо незвичайно низький рівень культурний, байдужність, дику амбіцію, зарозумілість; словом, коли ми бачимо, що такі села, як Кобаки (косівський повіт), Тростянець, Ілинці, Трійця (снятинський повіт), Дебеславці (коломийський повіт) вже є цілком пересяклі большевицькою ґанґреною, то вину за те приписуємо в першу чергу радикалам.

Бо те, що жидівські аґенти посотали свої червоні нитки по цілім Покутті, що нацьковують нарід проти церкви та „фашистів", цебто українських націоналістів взагалі, та що ширший загал селян вірить у комуністичного божка — це наслідки „роботи" радикалів. Колиб наші радикали хотіли цього відпиратись, то я спитаюсь: А чому комунізм не поширився в інших повітах Галичини? Чому? Саме тому, що там радикали були найслабші та що керму в руках держали статочні громадяни з націоналістичним світоглядом.

А власне там, де радикальна партія мала найбільше впливу; там, де провід над масами спочивав у їх руках, там прийшла тепер заглада для нашого селянства: воно опинилося в руках большевицьких аґітаторів.

При цій нагоді згадаємо, що найбільше таки впливу радикали мали на Гуцульщині. Ціла Гуцулія була полонена радикальною програмою.

А тепер? Тепер аж лячно стає. Сам їх провідник, радикальний дуб Шекирик-Доників схрунив, перейшов на службу Польщі. Покотилась і Гуцулія в безодню, з якої приходиться її тепер з трудом витягати.

Квітослав.

З ЛІТЕРАТУРИ Й МИСТЕЦТВА В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Драматичний конкурс закінчений.

Жюрі драматичного конкурсу ТОПІЖУ в складі п. п. ред. Струтинського М., ред. Купчинського Р. і ред. Боднаровича О. признано першу нагороду **Юрієві Косачеві** за романтичну комедію з XVII. ст. п. з. „Кирка з Льоллео"; а другу нагороду призначено Є. Іванцеву за фактомонтаж п. з. „Мрячні дні".

Малярська вистава.

Дня 23. травня у світлицях Музею Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові почалася вистава образів таких мистців, як О. Лошнева, Іванни Нижник, П. Обаля й Гр. Смольського. Цей останній маляр вибивається на перше місце. І його жанрова композиція п. з. „Довбуш" будить у всіх глядачів велике зацікавлення.

VIII. вистава УФОТО.

Ця вистава, що теж містилась у світлицях Музею Наукового Т-ва ім. Шевченка, виказала зріст зацікавлення широких кругів мистецькою світлиною. Так, що почесні грамоти одержали: Р. Мирович, Я. і Р. Масляки, Д. Фіголь, Я. Береза й О. Пежанський за свої чудові мистецькі образи-світлини.

Тамара Вишнівська.

Це прізвище молодої, а вже славної української фільмової зірки. Тепер вона творить одну з головних роль у фільмі п. з. „Дівчата з Новолипок". Сценарій є зложений на підставі повісти П. Ґоявічинської.

„Хвилі шукають берегів".

Так буде називатися третій том з циклю „Метелики на шпильках" **Ірини Вільде.** Книжка обійматиме університетські часи геройки двох попередніх томів, Дарки.

„Простий мужик" — новеля Василя Ткачука по хорватськи.

В шостому числі ц. р. заґребського літературного журналу „Омлядіна" є поміщений переклад новелі „Простий мужик" В. Ткачука, взятий з останньої збірки п. н. **„Золоті дзвінки".**

Спомини Софії Русової.

Видавнича кооператива „Хортиця" у Львові видала грубу книжку споминів нашої відомої діячки С. Русової.

„Ця книжка є неабияким вкладом у нашу мемуаристичну літературу", — так підмічують загально наші критики.

Федір Дудко працює.

Наш відомий письменник Ф. Дудко, автор багатьох історичних повістей, видав останніми часами нову книжку-оповідання п. з. „Стрибожа внука". Є це книжечка, що на її моральнім підкладі наша молодь може збудуватися й духово розвинутися.

У нас модний Будзиновський.

Коли іще жив В. Будзиновський, то його мало хто читав, а то й уважали його „кепським" письменником; були й такі, що дошукувалися в нього пляґіяту.

Нині — він у моді. Друкують його по всіх наших часописах. Часто його оповідання стрічаєте в „Ділі", „Нашім Прапорі" та ін. І книжки починають друкувати на перегони. Ось вийшла перша книжка Дешевої Української Бібліотеки", а саме **„Шляхецьке вухо"** В. Будзиновського.

Твори Марка Черемшини.

У В-ві „Ізмараґд", під редакцією Є. Ю. Пеленського вийшов перший том творів М. Черемшини. Кошти накладу понесла кооператива „Будучність", а окладинку малював арт. Микола Бутович.

Книжка робить миле враження своїм розкішним змістом і оформленням.

Можна сказати, що це найкраща в нас досі видана книжка.

Новелі з гуцульського життя.

По кількох менше вдалих книжках д-р Р. Єндик випустив нову книжку новель п. н. „Реґіт Арідника". Деякі новелі з тієї книжки були вже передше друковані у „Вістнику". Побіжне знайомство з книжкою дозволяє нам припускати, що „Реґіт Арідника" буде мати успіх.

Літературні пародії.

Фейлетоніст „Нового Часу" Федь Приндик написав літературні пародії на наших визначніших нинішних поетів і письменників. З ґалерії спародіованих письменників стрічаємося з В. І. Антоничем, Олесем Бабієм, М. Голубцем, Св. Гординським, Ів. Керницьким, Юрієм Косачем, Богданом Кравцевом, А. і Я. Курдидиками, Лівицькою-Холодною, Євгеном Маланюком, Б. Нижанківським, О. Ольжичом, Підлесецьким, Мих. Рудницьким, Телігою, Василем Ткачуком, Чіпкою та Ростиславом Єндиком.

„Церемонія" над катедрою української літератури.

Вже від довшого часу йдуть торги, хто з українців мав би дістати в університеті катедру української літератури. З усіх кандидатів ще найповажніший є проф. Возняк, автор цінних наукових статтей та великої історії української літератури.

Іще неменш вартісними кандидатами є д-р проф. В. Сімович, д-р Мих. Рудницький та д-р Свєнціцький.

„Стефаник у критиці".

Відомий вістниківський критик Л. Граничка (а правдиве прізвище — це Лука Луців) написав велику книгу про В. Стефаника п. н. „Стефаник у критиці".

Ця праця Л. Гранички нанаписана незвичайно гарно й науково — а вийшла у видавництві „Вістника".

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

В. Іванців, Рачестер, Н. Й. — Допис скорочено, бо виходить задовгий. Історію Дому знають у громаді й переповідати нема потреби. Для загалу є цікаві цифри і факт, що такий дім збудовано.

М. З., Істон, Па. — Булаб новинка, якби українці були взяли участь у поході, а так, то нема про що писати.

Члениця. — Є у Вас добра воля послужити добрій справі. І ми це розуміємо. Але щож, коли вірш не є віршем.

Амстердам, Н. Й. — У виказі збірки на „Просвіту" має бути: Микола й Анна Вільчинські $5.

Маріо Фієрлі.

МЕРТВЕЦЬКИЙ ДУКАТ

Вільгельм І Оранський, що був королем Сицилії від 1154 року, мав погану славу лихого володаря. Називають його „жорстоким", а також „скупим". А з його скупістю вяжеться і оце оповідання про срібло та золото.

Наслідком двох великих воєн, частих бунтів, ограблення королівської палати і т. д. дуже збіднів король. Він видав строгі та невблагані розпорядки, щоби роздобути гроші.

— Зберемо в нашій касі все срібло й золото, яке є в мому королівстві.

— А чим заступимо гроші?

— Вживатимемо шкіри. Робіть гроші зі шкіри, на якій витиснете мій герб.

Розіслали окличників по всіх усюдах Сицилії.

— Золото та срібло — кричали окличники — мусять іти в королівську касу. Хто сховає срібло або золото, карбоване або некарбоване, готовить собі кінець, бо втратить голову.

Золото і срібло плило до Палерма. Отворилися старі скрині, а з них забрали прикраси та родинні памятки, що їх оставили ще діди й бабусі. З церков позабирали золоті та срібні прикраси, які мали також мистецьку старинну вартість. Шкіряні гаманці осталися без своєї дорогоцінної і звучної містоти, що була заощаджена на чорну годину. І хоч люди виконували цей разпорядок і віддавали своє срібло та золото, то не робили того з легким серцем. Римлянки у старовину давали свої дорогоцінности, щоби піддержати державний скарб. Та тоді ворог був перед брамами міста. Тепер же батьківщині не грозить ніяка небезпека. Всі кажуть, що золото та срібло збирають лише тому, щоби збогатити короля.

А король усе ще не має спокою:

— Я конче хотів би знати, чи вже все срібло й золото мого королівства є тут.

Нікому не зраджує, що його мучить, лише кличе свого щитоносця:

— Вибери зпоміж моїх коней найгарнішого.

Коли приказ виконано, прикликав король перед себе одного з двірської служби, що мав сильний голос і був гарний з лиця, а який майже ніколи не виходив із королівської палати.

— Візьми цього коня, що є, як бачиш, гарний. Перейди вулицями Палерма, збери нарід і скажи, що продаєш коня.

— А скільки маю зажадати за нього?

Одного дуката. Всього одного дуката.

— Невже не смію жадати більше?

— Ні, ціна мусить бути низька, бо вимагаю справжнього гроша. Та буде тобі напевно трудно і стільки дістати. Все золото мого королівства є вже в мене.

Чоловік пішов із конем по місті. Нарід зібрався. Кінь кожному сподобався. Та ніхто не мав грошей, щоб купити коня.

— Дам тобі у шкіряній валюті вартість одного дуката.

А один-другий додав із гірким усміхом:

— Я дам тобі у шкіряній валюті вартість навіть десятьох дукатів.

Юнак, син князя Мальванія, приступив до продавця:

— Чи можу я, пане, купити цього коня?

— Так, одначе лише за справжній золотий дукат.

— Ось маєш дукат!

Продавець глянув здивовано на юнака, що давав йому дукат. Дав йому поводи, а сам побіг у королівський двір і зголосився у короля.

— Пане!

— Говори.

— Я знайшов дукат.

Вільгельм І зірвався на рівні ноги, дріжав. В очах йому показалися іскри, такий був сердитий. І зараз видав приказ, що вже носив у собі смерть.

— Схопіть, звяжіть і приведіть до мене того чоловіка, що мав цей дукат.

— Це не є доросла людина, сказав той, що продавав коня.

— Одначе не жінка?

— Поправді він іще дитина.

Сина князя Мальванія привели перед Вільгельма І.

— Чи ти знаєш, — сказав король — що ніхто в мому королівстві не сміє мати срібла ні золота, карбованого чи некарбованого?

— Знаю.

— А всеж ти дав дуката за коня. Ти певно маєш іще дукати в гаманці...

— Не маю.

— Відкіляж ти взяв цей дукат?

— Я взяв його з гробниці.

Королівський гнів погасило зчудування.

— Говори правду — скрикнув Вільгельм І. — Вввважай! Над твоєю головою завис смертний присуд!

— Я говорю правду — сказав юнак дріжучи. — Я знайшов цього дуката в одному гробі: і то в гробі мого батька.

Хлопець говорив спокійно. Король закусив уста й мовчав.

Хлопець іще спокійніше розповідав далі:

— Кінь, що його вивів на продаж той чоловік, був такий гарний, що я вже не мав спокою зі страху, що не зможу його купити. Одначе де тут узяти дуката? Я роздумував і роздумував про всі ті купи золота, яке ми мали, а яке перейшло попри мої очі. Нараз один круглий дукат зявився мені перед очима, наче ясна зоря серед темряви. Той дукат бачив я ще тоді, як моя мати ставила його в уста мому мертвому батькові. Це останки поганського звичаю. Мати сказала мені, що душі мерців платять за перевіз через якусь ріку. Всі, по старому звичаю, який наші священики тепер поборюють, похоронені так з грошем в устах. А що мій батько був багатий, бати вложила йому в уста цілого золотого дуката, я це бачив. Мене опанувало божевільне бажання купити того коня і я сказав собі: прости мені Боже, що збещещую гріб мого батька, одначе й так це золото в устах мерців, як твердить о. Джакомо, то не християнський звичай. Я пішов до монастирської церкви, зійшов у катакомби й отворив гробницю мого батька. Дукат іще був тут.

Згадка про мертвого батька, якого гріб збещестив, так схвилювала хлопця, що він розплакався. До того ще хлопець знав, що його жде кара за збещещення гробу та тлінних останків мерця. Та король не дивився вже так грізно тай голос його не був такий грізний.

— Коли воно так, будеш вільний. Колиж ні, то згинеш.

Сам король із кількома своїми найвірнішими пішов до монастирської церкви, зажадав ключів від підземелля і пішов оглянути гробницю князя Мальванія. І справді, гробниця була відчинена, тай то недавно. Це можна було пізнати відразу.

Король веселий вернувся до двора, а юнака, що купив коня, відпустив на волю.

Вільгельм І дізнався так, що золота вже більше не мають живі сицилійці, одначе може мають його мерці, та й то не всі, лише ті багатші.

Видав розпорядок отворити гроби всіх багатших мертвих сицилійців і всім забрав дукати.

Бо Харон*) не забирає золота. Бере його лише король.

*) Харон — перевізник, що перевозив мерців через ріку Ахерон, діставав у нагороду гріш, який давали мерцеві до уст (обол). Так вірили старинні греки.

(5)

ПРОТОКОЛ З XIX. КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛАСЬ У ВАШИНГТОН, Д. К., В ДНЯХ 10—15 ТРАВНЯ 1937 РОКУ

ЗІСТАВЛЕННЯ ПОСМЕРТНИХ ВИПЛАТ за чотири роки (1933—1936).

За час чотирьох літ померло 777 членів на суму обезпечення ---------- $650,250.00
За час чотирьох літ виплачено посмертних запомог ---------- 644,939.15
Лиш й компроміси ---------- 4,731.31
Остається до виплати (виплачено в 1937 р.) ---------- 579.54

Разом як повище $650,250.00

За час чотирьох літ виплачено посмертних запомог ---------- $645,518.69
До посмертного фонду за життя всі 777 членів вплатили ---------- 165,646.69

З фонду посмертного доплачено по тих членах ---------- $479,872.00

Зіставлення за 16 літ (1921—1936).

За час 16 літ померло 2,687 членів, по котрих У. Н. Союз виплатив ---------- $2,196,782.02
Тих 2,687 членів вплатили до посмертного фонду ---------- 402,133.33

За час 16 літ організація доплатила з посмертного фонду ---------- $1,794,648.69

Зіставлення за 43 роки (1894—1936).

За час 43 роки померло 4,999 членів, по котрих У. Н. Союз виплатив посмертних запомог ---------- $3,852,680.23
Тих 4,999 членів вплатили до посмертного фонду ---------- 493,278.33

За час 43 років організація доплатила з посмертного фонду ---------- $3,359,401.90

Табелю виплат посмертного і запомогового фонду зладив я, щоби переконати членів, що гасло „один за всіх, а всі за одного" практикується в У. Н. Союзі. Ніхто не може сказати, що вже виплатив тисячу долярів до посмертного фонду і не повинен більше оплачувати місячних вкладок.

Треба вияснити, що суму, яку члени вплатили до посмертного фонду місячними вкладками, організація збільшувала, інвестуючи їх на відповідні відсотки, як: у морґеджах, бондах, реальностях, банках і позичках членам на членські грамоти. Як організація має кращі інвестиції і на більші відсотки, то тим-самим збільшує і збагачує фонд посмертний, що служить якраз на покриття виплат посмертних запомог.

З фонду запомогового виплачено поважну суму гроша ---------- $82,544.91
Члени вплатили місячними вкладками ---------- 74,985.04

За чотири роки організація доплатила суму $7,559.87

Цей недобір вирівняно і є надвишка за чотири роки в тім фонді тому, що стягнено з членів видані позички в 1932 році $18,167.80. Крім цього інвестиції з того фонду принесли відповідні відсотки. Надзвичайні виплати можна пояснити депресією, браком праці і вичерпанням відділових кас. Через те просьб до запомогового фонду напливає чимраз більше. Тому, що тих просьб було надзвичайно багато, головний уряд, щоб не знищити запомогового фонду, був змушений обнижувати висоту суми запомог.

ОЦІНКА ГРАМОТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З КІНЦЕМ 1936 Р.

зладжена головним актуарем Д. Дж. Вулфом.

АКТИВА—дійсні і майбутні (з виїмком актив видатку і спеціяльних фондів):

АКТИВА на заплату зприводу смертних страт означено так: Признані актива, уступ 38, сторона 4 річного звіту (включаючи позички і відсотки в них, забезпечені резервами або придбаннями, які дійсно удержуються на відповідних особистих цертифікатах) $4,017,930.75, менше сума фондів загальних або на видатки $390,467.02, фондів запомогових, коли їх не оцінено, $78,760.94, і спеціяльних фондів (виключаючи всі фонди, що не призначені на виплати посмертного) $202,065.07 ---------- $3,346,637.72

ПАСИВА—дійсні і майбутні сума точок 49 і 50. повищі 51 ---------- $2,282,764.70

ПАСИВА—дійсні і майбутні (з винятком пасив видатку і спеціяльних фондів):

Теперішня піврічна оцінка приречених посмертних допомог, або чисті піврічні табулярні оцінки, на отсих формах цертифікатів:
Посмертного ---------- $2,252,688.00

ПАСИВА посмертно-допомогових фондів означені так: Усі пасива крім резерви, сторона 5 річного звіту, $232,141.77, менше сума пасив фондів загальних або на видатки, сторона 5 річного звіту, яка не переходить білянсу у відповідних фондах (уступ 37, повище) $0., і пасива фондів запомогових, коли їх не оцінено, сторона 5 річного звіту, які не переходять білянсу відповідних фондів (уступ 37 вище): і пасива спеціяльних фондів (фондів інших крім звичайних і на видатки, що не призначені на оплату посмертного), сторона 5 річного звіту, не вище білянсу у відповідних фондах (уступ 37 повище) фонд народний і сирітський $202,065.07, не виплачені посмертні запомоги $1,679.54, платні $466.-14, податки 4,384.30, місячні вкладки вплачені наперед $3,546.72, і резерва, призначена на звільнення місячних оплат $20,000.00 ---------- $ 30,076.70

Процентове відношення актив дійсних і майбутніх (уступ 38) до пасив дійсних і майбутніх (уступ 51).

31 грудня 1936 — 146.6%	31 грудня 1933 — 180. %
31 грудня 1935 — 142. %	31 грудня 1932 — 180. %
31 грудня 1934 — 135. %	31 грудня 1917 — 82. %

Сподівана і справжня смертність у відношенню до загальної суми обезпечення.

31 грудня 1936 — 76.7%	31 грудня 1933 — 96%
31 грудня 1935 — 66 %	31 грудня 1932 — 125%
31 грудня 1934 — 94 %	

Повища оцінка вказує, що на основі посмертної таблички Н. Ф. К. 4% і Ам. Екс. Т. з відсотками 3½% будучі вкладки товариства, на основі чистих прибутків, які тепер збирається, разом з активами, що тепер інвестовані, вистарчають на всі грамоти, як вони доспівають на основі своїх умов, з ріжницею для забезпечень $1,063,873.02 (або 46.6%) повище і понад статутове мірило.

Подрібний виказ оцінки старого і нових родів обезпечення.

Фонд посмертний і резервовий старого роду обезпечення	$ 71,306.18	117.5%
Фонд посмертний і резервовий нових родів обезпечення	2,211,458.52	147.5%
Разом надвишка резерви	$2,282,764.70	146.6%

Сподівана і справжня смертність у відношенню до загальної суми обезпечення.

Старий рід обезпечення, Н. Ф. К. 4% ---------- 117%
Нові роди обезпечення, Ам. Екс. Т., 3½% ---------- 76%

Повище зіставлення оцінки грамот вказує наглядно, що фонд посмертний нових родів обезпечення, обчислений на підставі Ам. Екс. Т., 3½%, стоїть багато вище, як оцінка грамот, обчислена на підставі 4% табелі.

Це саме можна ствердити з смертністю в обох родах обезпечення. Смертність у нових родах обезпечення була 76%, а в старих родах обезпечення 117%.

ВИКАЗ ОЦІНКИ ГРАМОТ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗУ.

АКТИВА признана на виплати посмертних страт і резерви ---------- $278,400.71

ПАСИВА резерва:

Табеля 1. з оплатою 25 ц. місячно	6,234	членами	$10,265.00	
Табеля 2. „ 50 ц. „	1,722	„	29,448.00	
Табеля 3. „ 50 ц. „	463	„	943.00	
Табеля 2. виплачені грамоти (PAID UP)	3	„	40.00	
Табеля 2. на безплатнім продовженню (EXTENDED INS.)	288	„	2,491.00	
Разом	8,710	членами	$43,187.00	$43,187.00

Остається актива на всі грамоти, як вони доспівають на основі своїх умов, з ріжницею для забезпечення повище і понад статутове мірило ---------- $235,213.71

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗА

за час від 1-го січня 1933 до 31-го грудня 1936.

ПРИХІД.

	Фонд посмертний	Фонд адміністр.	Разом
З білянсу 1-го січня 1933 р.	$227,242.12	$87,624.84	$314,866.96
З місячних вкладок 1933	22,407.90	11,302.95	33,710.85
„ „ 1934	19,658.30	9,992.35	29,650.65
„ „ 1935	19,171.79	9,654.87	28,826.66
„ „ 1936	18,706.65	9,074.53	27,781.18
Разом з місячних вкладок 1933—1936	$ 79,944.64	$40,024.70	$119,969.34
Процент від морґеджів 1933	7,064.13	2,143.55	9,207.68
„ „ 1934	7,062.46	2,011.29	9,073.75
„ „ 1935	5,705.28	2,295.58	8,000.86
„ „ 1936	7,371.35	2,091.76	9,463.11
Процент від бондів 1933	1,765.00	900.00	2,665.00
„ „ 1934	626.40	900.00	1,526.40
„ „ 1935	3,106.84	900.00	4,006.84
„ „ 1936	2,063.75	922.49	2,986.24
Процент з банків 1933	945.95	1,105.19	2,051.14
„ „ 1934	488.47	1,127.04	1,615.51
„ „ 1935	233.14	841.80	1,074.94
„ „ 1936	146.02	767.74	913.76
Чинш від реальностей 1933	403.74		403.74
„ „ 1934	359.47		359.47
„ „ 1935	3,254.38	751.70	4,006.08
„ „ 1936	3,233.80	744.09	3,977.89
Заробок на бондах 1934	338.38		338.38
„ „ 1935	112.50		112.50
„ „ 1936	1,559.77	1,040.25	2,600.02
Процент від позичок 1936	4.74		4.74
Разом прихід за 1933—1936	$125,790.21	$ 58,567.18	$184,357.39
Разом до переносу	$353,032.33	$146,192.02	$499,224.35

РОЗХІД.

	Фонд посмертний	Фонд адміністр.	Разом
З перенесення	$353,032.33	$146,192.02	$499,224.35
Виплати посмертних запомог 1933	5,909.00		5,909.00
„ „ „ 1934	3,123.00		3,123.00
„ „ „ 1935	3,915.00		3,915.00
„ „ „ 1936	4,530.00		4,530.00
Разом виплачено посмерт. запомог	$ 17,477.00		$ 17,477.00
За 1,614 членів перепис. до У.Н.С. 1933	16,140.00		16,140.00
„ 818 „ „ „ 1934	8,180.00		8,180.00
„ 686 „ „ „ 1935	6,860.00		6,860.00
„ 821 „ „ „ 1936	8,210.00		8,210.00
Грошеві звороти Т. 2. 1936	616.32		616.32
Вилачено членам	$ 40,006.32		$ 40,006.32
„Свобода" за Український Тижневик		21,463.00	21,463.00
Платня помічних сил		11,032.50	11,032.50
„Свобода" за праці		2,838.98	2,838.98
Нагороди за нових членів		1,788.00	1,788.00
Видатки канцелярійні, почта експрес і т. п.		1,356.02	1,356.02
Актуарія за праці і справи правні		1,331.00	1,331.00
Направи реальностей, податки і т.п.	1,191.31		1,191.31
Обнижка морґеджів (F.H.A. over par)	811.33		811.33
Відзнаки і книжечки для членів		481.35	481.35
Обнижка бондів (over par)	422.00		422.00
Федерал. податок від чеків 1933—1935	1.28	4.32	5.60
Разом розхід 1933—1936	$ 59,909.24	$ 40,295.17	$100,204.41
Білянс 31. грудня 1936	$293,123.09	$105,896.85	$399,019.94
З білянсу 1-го січня 1933	227,242.12	87,624.84	314,866.96
Приріст майна за 4 роки (1933—1936)	$ 65,880.97	$ 18,272.01	$ 84,152.98

ЗІСТАВЛЕННЯ МАЄТКУ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗУ. БІЛЯНС.

Стан чинний.

Готівка	$ 58,985.68	14.80%
Морґеджі	173,514.08	43.46%
Бонди	109,765.26	27.52%
Реальности	56,650.92	14.19%
Позички	104.00	.03%
Разом	$399,019.94	100.%

Стан довжний

Фонд посмертний	$293,123.09
Фонд адміністраційний	105,896.85
Разом	399,019.94

З білянсу 31. грудня 1936 року ---------- $399,019.94
Процент від морґеджів (accrued) ---------- 2,024.72
Процент від бондів (accrued) ---------- 1,136.51
Процент з банків (accrued) ---------- 587.25
Місячні вкладки за грудень ---------- 103.94

Разом $402,872.36

ОБДОВЖЕННЯ.

Обнижена вартість бондів ---------- $ 18,294.97
Залеглий процент на морґеджах ---------- 242.74

Разом ---------- $ 18,537.71
Резерва на обезпеку членських грамот ---------- 43,187.00
Переплачений процент від позичок ---------- 3.30
Платня робітникам (дженіторам) за грудень 1936 ---------- 33.79

Разом обдовження ---------- $ 61,761.80

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Загальний маєток Молодечого Департаменту ---------- $402,872.36
Обдовження ---------- 61,761.80

З кінцем грудня 1936 року власні фонди остаються на суму ---------- $341,110.56

ЗІСТАВЛЕННЯ ПРИХОДІВ ЗА ЧОТИРИ РОКИ (1933—1936).

	Фонд посмертний	Фонд адміністр.	Разом
Процент від морґеджів	$ 27,203.22	$ 8,542.18	$ 35,745.40
Процент від бондів	7,561.99	3,622.49	11,184.48
Процент з банків	1,813.58	3,841.77	5,655.35
Чинш від реальностей	7,251.39	1,495.79	8,747.18
Заробок на бондах	2,010.65	1,040.25	3,050.90
Процент від позичок	4.74		4.74
Разом від інвестицій 1933—1936	$ 45,845.57	$ 18,542.48	$ 64,388.05
З місячних вкладок від членів	79,944.64	40,024.70	119,969.34
Разом прихід за 1933—1936	$125,790.21	$ 58,567.18	$184,357.39

Треба завважити, що в сумі $119,969.34 з членських вкладок не є вчислена квота $13,227.02, яку дістали секретарі за колектування місячних вкладок за діти.

Табелька ч. 2, на яку члени платять 50 цнт. місячно, передбачає між іншими привілеями грошевий зворот (cash surrender). В 1936 році минуло 10 літ від впровадження цеї табелі і за цей рік виплачено $616.32 грошевих зворотів. В тім роді обезпечення головний екзекутивний комітет в порозумінню з актуарем рішив дати дивіденду і її виплачено в квітні 1937 року за рік 1936.

ВИКАЗ СМЕРТНОСТИ ДІТЕЙ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. С. ЗА ЧАС ЧОТИРЬОХ ЛІТ (1933—1936).

Вік	Дітей	Сума обезпечення	Вік	Дітей	Сума обезпечення
2	4	46.00	11	5	1,279.00
3	1	45.00	12	2	612.00
4	1	100.00	13	4	1,438.00
5	2	205.00	14	1	346.00
6	1	93.00	15	6	2,140.00
7	4	429.00	16	5	1,892.00
8			17	6	2,400.00
9	4	640.00	18	12	4,492.00
10	6	1,320.00	Разом	64	$17,477.00

ЗІСТАВЛЕННЯ ВИПЛАТИ ПОСМЕРТНИХ ЗАПОМОГ ЗА ЧАС 4-ох ЛІТ (1933—936).

	Дітей	На суму обезпечення
В році 1933 померло	25	$6,255.00
„ 1934 „	13	3,123.00
„ 1935 „	14	3,915.00
„ 1936 „	12	4,184.00
Разом	64	$17,477.00

ВИКАЗ ПОМЕРЛИХ ДІТЕЙ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗУ за час від 1-го січня 1933 до 31-го грудня 1936 р.

Відділ	Число членів	Вплатили до посмертного фонду	Виплачено посмертних запомог	Відділ	Число членів	Вплатили до посмертного фонду	Виплачено посмертних запомог
2	3	44.10	845.00	200	1	28.25	400.00
8	1	14.70	346.00	206	1	15.75	200.00
13	1	16.80	130.00	220	2	45.75	800.00
18	1	22.50	400.00	221	1	30.00	320.00
21	1	4.05	112.00	223	1	.75	10.00
22	1	21.45	346.00	234	2	21.75	653.00
28	2	23.85	410.00	243	1	25.95	346.00
33	1	6.90	112.00	254	1	19.20	400.00
50	1	18.90	346.00	259	1	19.35	346.00
55	1	14.85	400.00	270	1	.45	16.00
57	1	14.40	200.00	276	1	24.60	346.00
64	1	11.70	400.00	283	1	26.85	400.00
76	2	42.60	666.00	288	1	19.50	346.00
82	1	18.90	306.00	292	1	14.70	400.00
90	1	12.30	112.00	296	1	11.40	400.00
99	1	24.60	400.00	318	1	.90	10.00
102	1	12.15	346.00	336	1	7.95	160.00
104	1	8.55	400.00	355	1	10.05	400.00
115	1	1.15	160.00	361	1	31.50	400.00
121	1	16.80	200.00	362	1	9.30	160.00
127	2	10.50	168.00	365	1	16.65	253.00
129	1	6.90	400.00	370	2	36.00	506.00
142	1	4.95	160.00	374	1	13.85	344.00
151	1	17.70	356.00	384	1	5.25	98.00
155	1	22.35	346.00	385	1	14.40	320.00
160	1	4.20	100.00	396	1	15.75	200.00
179	1	19.05	253.00	400	1	21.00	320.00
181	1	10.35	200.00				
185	1	18.90	308.00	Разом	64	$948.00	$17,477.00

ЗІСТАВЛЕННЯ ПОСМЕРТНИХ ВИПЛАТ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗУ.

Зіставлення за 4 роки (1933—1936).

За час чотирьох літ померло 64 дітей, обезпечених на суму ---------- $17,477.00
Родичі вплатили до посмертного фонду за тих дітей ---------- 948.00

Організація доплатила з фонду посмертного $16,529.00

Зіставлення за 16 літ (1921—1936).

За 16 літ померло 381 дітей, обезпечених на суму ---------- $66,667.00
Родичі вплатили до посмертного фонду за тих дітей ---------- 2,660.80

Організація доплатила з фонду посмертного $64,006.20

Повищу суму $64,006.20 доплачено грішми тих родичів, котрих діти живуть і платити будуть аж до переходу між старших членів. За чотири роки переписано з Молодечого Департаменту до старших 3,939 членів за котрих організація заплатила при переході $39,390.00.

Зіставлення білянсу старших членів і Молодечого Департаменту У. Н. Союзу, 31. грудня 1936 р.

Стан чинний:

Готівка в банках	$ 339,935.21	7.57%
Морґеджі	1,006,524.75	22.43%
Морґеджі Федеральної Мешк. Адм. (F. H. A)	296,914.75	6.62%
Реальности	1,044,088.16	23.26%
Дім У. Н. Союзу	110,000.00	2.45%
Бонди Злучених Держав	231,425.00	5.14%
Бонди ґарантовані Зл. Державами	112,593.75	2.52%
Бонди муніципальні	624,576.34	13.91%
Бонди залізничі і публичної вжиточности	229,325.00	5.11%
Стаки Елизабет Трост Банку	13,285.00	0.29%
Позички членам	480,638.00	10.70%
Разом	$4,489,305.96	100%

Стан довжний:

Фонд посмертний нових родів обезпечення	$3,324,991.06
Фонд посмертний старого роду обезпечення	68,915.30
Фонд резервовий	13,329.84
Фонд запомоговий	79,525.25
Фонд адміністраційний	125,324.38
Фонд народний	4,658.27
Фонд конвенційний	40,948.30
Фонд обезпеки інвестицій і смертности	225,995.25
Фонд сирітський	206,598.37
Фонд посмертний Молодечого Департаменту	293,123.09
Фонд адміністраційний Молодечого Департаменту	105,896.85
Разом	$4,489,305.96

РОЗВІЙ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗУ

за час від 1. липня 1921 до 31. грудня 1936 р.

Число поряд.	Рік	Число членів	Вкладки	Власність Мол. Департ.	Загальні замк. з кінцем року
1	1921	5,124	Т. 1.—25 ц.	4,994.12	4,994.12
2	1922	5,883	„	9,756.20	14,750.32
3	1923	7,633	„	12,792.54	27,542.86
4	1924	9,510	„	17,314.16	44,857.02
5	1025	10,667	Т. 1.—25 ц. і Т. 2.—50 ц.	21,847.33	66,704.35
6	1926	11,714	„ „	23,959.99	90,664.34
7	1927	12,346	„ „	27,776.89	118,441.23
8	1928	12,971	„ „	29,196.22	147,637.45
9	1929	14,037	„ „	51,617.87	199,255.32
10	1930	13,891	„ „	39,289.24	238,544.56
11	1931	13,433	„ „	37,578.99	276,123.55
12	1932	12,015	„ „	38,743.41	314,866.96
13	1933	9,612	„ „	17,128.26	331,995.22
14	1934	9,273	„ „	21,079.24	353,074.46
15	1935	8,608	„ „	22,974.06	376,048.52
16	1936	8,416	„ „	22,971.42	399,019.94
Маєток Молод. Депатаменту У.Н.С. 31 грудня 1936				$399,019.94	$399,019.94

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Загальний маєток У. Н. Союзу 31 грудня 1936 ---------- $4,489,305.96
Загальний маєток У. Н. Союзу 1 січня 1933 ---------- 3,256,205.88

Приріст майна У. Н. Союзу за чотири роки (1933—1936) ---------- $1,233,100.08

РОЗВІЙ У. Н. СОЮЗУ ЗА ЧАС ВІД 22. ЛЮТОГО 1894 Р. ДО 31. ГРУДНЯ 1936 Р.

Число пор.	Рік	Число членів	Вкладки, розмет, табеля смерт.	Разом усі фонди	Фонд сирітський під опікою УНС.	Власність У. Н. Союза	Загальні замкнення з кінцем року
1	1894		50 цнт.	$ 220.35	$	$ 220.35	$ 220.35
2	1895		„	385.25		385.25	605.60
3	1896	587	„	151.36		151.36	756.96
4	1897	1,019	„	2,187.97		2,187.97	2,944.93
5	1898	1,593	„	2,743.64	304.05	2,439.59	5,688.57
6	1899	2,057	„	1,198.51	1,145.00	53.51	6,887.08
7	1900	3,067	70 цнт.	3,297.32	14.49	3,282.83	10,184.40
8	1901	3,711	„	2,111.48	1,400.00	711.48	12,295.00
9	1902	3,384	„	1,956.31	750.00	1,206.31	14,252.19
10	1903	3,796	„	877.66	2,439.73		15,129.85
11	1904	5,857	„	2,863.49	2,309.11		17,993.34
12	1905	6,547	„		3,379.80		16,491.75
13	1906	7,888	„	5,712.00	3,448.15		23,705.34
14	1907	8,540	Розмет	13,404.33	6,270.07	5,453.52	37,109.67
15	1908	8,795	„	8,961.59		8,961.59	46,071.26
16	1909	11,793	„	20,053.45	6,232.91	13,382.64	66,124.71
17	1910	14,430	„	34,264.25	11,182.64	23,081.61	100,388.96
18	1911	13,280	„	7,912.05	4,079.14	3,832.91	108,301.01
19	1912	14,917	„	32,229.86	4,518.37	27,711.49	140,530.87
20	1913	19,110	„	51,346.37	2,773.14	48,573.23	191,877.24
21	1914	12,396	„	69,852.22	11,936.42	57,915.80	261.729.46
22	1915	6,750	За літами	21,780.37		21,780.37	283,509.83
23	1916	9,174	„	62,403.72	2,491.60	59,912.12	345.913.55
24	1917	10,008	„	86,099.01	9,642.42	76,456.59	432.012.56
25	1918	11,891	„				416,196.02
26	1919	12,445	„	87,844.03	19,688.41	68,155.62	519,856.59
27	1920	12,237	„	66,461.39	6,119.98	60,341.41	586,317.98
28	1921	11,815	„	119,883.51	9,296.33	110,587.18	706,201.49
29	1922	12,427	„	121.764.86	11,185.35	110.579.51	827,966.3[illegible]
30	1923	14,790	„	156,012.46	28,412.32	127,600.14	983,978.81
31	1924	17,011	„	180,228.83	8,307.43	171,921.40	1,164,207.64
32	1925	18,195	„	170,207.83	4,628.30	165,579.53	1,334,415.47
33	1926	19,332	„	234,580.73	600.95	233,979.78	1,568,996.20
34	1927	19,962	„	214,593.10	7,514.41	207,078.69	1,783,589.30
35	1928	20,381	„	248,967.53	9,950.53	239,017.00	2,032,556.83
36	1929	21,286	„	159,229.82	16,951.17	142,278.65	2,191,786.65
37	1930	21,338	„	267,273.77	6,278.55	260,995.22	2,459,060.42
38	1931	20,817	„	287.131.91	4,958.26	282,173.65	2,746,192.33
39	1932	19,831	„	195,146.59	4,821.36	190,325.23	2,941,338.92
40	1933	20,702	„	199,337.09		207,268.32	3,140,676.01
41	1934	20,974	„	254,101.13	5,127.86	248,973.27	3,394,777.14
42	1935	20,983	„	325,953.10		330,746.06	3,720,730.24
43	1936	21,919	„	369,555.78	1,164.36	368,391.42	4,090,286.02
				$4,090,286.02	$206,598.37	$3,883,687.65	$4,090,286.02

Маєток Молодечого Департаменту У. Н. Союзу	399,019.94
Загальний маєток У. Н. Союзу	$4,489,305.96
Фонд сирітський У. Н. Союзу	206,598.37
Власний маєток організації крім друкарні і книгарні	$4,282,707.59

ФОНД СИРІТСЬКИЙ 31-го ГРУДНЯ 1936 РОКУ.

Гнат Марія	в. 40	$300.00
Мохнач Іван	в. 7	41.67
Рапавий Василь	в. 28	150.00
Савко Іван	в. 23	100.00
Товт Іван	в. 84	166.67
Кравець Іван	в. 182	397.26
Гатала Михайло	в. 34	50.00
Ратковський Микола	в. 77	450.00
Левицький Йосиф	в. 19	500.00
Ілько Стефан	в. 102	500.00
Брилевський Петро	в. 301	250.00
Микитко Василь	в. 330	300.00
Гавришків Микола	в. 278	150.00
Ференц Іван	в. 360	700.00
Окаль Гнат	в. 87	75.00
Граділь Ілько	в. 305	166.67
Кливак Каспер	в. 67	500.00
Михальчук Лукаш	в. 195	69.80
Мендак Іван	в. 107	80.00
Василь Михайло	в. 102	187.50
Ващур Андрій	в. 113	100.00
Михайлів Василь	в. 288	200.00
Юзефович Каїтан	в. 370	400.00
Нагребний Тимко	в. 168	216.67
Дзюбан Іван	в. 239	200.00
Фиканич Іван	в. 65	266.67
Магура Йосиф	в. 170	100.00
Заходняк Стефан	в. 213	400.00
Лазорек Кузьма	в. 153	250.00
Сидор Марія	в. 104	215.94
Мельник Григорій	в. 321	200.00
Зілінський Франко	в. 296	100.00
Трач Іван	в. 282	250.01
Савчак Стефан	в. 51	160.00
Шкапій Доська	в. 36	75.00
Криванич Михайло	в. 305	200.00
Кримський Антін	в. 396	300.00
Шарон Михайло	в. 76	100.00
Шмілик Дмитро	в. 247	100.00
Кузьма Макар	в. 87	94.41
Морикін Іван	в. 95	100.00
Чайка Дмитро	в. 32	300.00
Гладкий Стефан	в. 237	350.01
Білик Микола	в. 20	700.00
Сливар Юлія	в. 62	200.00
Швець Яцко	в. 217	75.00
Пашук Павло	в. 62	400.00
Прибильський Мих.	в. 109	283.34
Дзябка Іван	в. 218	325.00
Кушнір Юрій	в. 288	200.00
Паславський Іван	в. 245	125.00
Міллер Іван	в. 127	433.34
Ярмій Михайло	в. 76	80.00
Мігаль Микола	в. 63	400.00
Ґеці Марія	в. 85	100.00
Грицин Ілія	в. 106	50.00
Бахоровський Андрій	в. 102	500.00
Гамера Анна	в. 112	133.34
Мельник Йосиф	в. 241	600.00
Кость Микола	в. 182	50.00
Пішко Микола	в. 254	62.50
Фариник Данило	в. 213	300.00
Шафран Семен	в. 29	225.00
Глива Дмитро	в. 104	257.15
Дзят Варвара	в. 108	175.00
Покітинський Михаїл	в. 198	480.00
Чорненький Григорій	в. 10	120.00
Кіхтан Теодор	в. 274	200.00
Крупа Іван	в. 98	500.00
Войтович Дмитро	в. 147	200.00
Руг Володислав	в. 72	400.00
Олексів Олекса	в. 259	100.00
Космина Каська	в. 168	160.00
Роман Стефан	в. 254	150.00
Приходько Максим	в. 170	400.00
Ревіляк Йосиф	в. 82	218.82
Кулин Дмитро	в. 230	200.01
Кошельник Іван	в. 324	$400.00
Свербивус Михайло	в. 76	150.00
Кібало Михайло	в. 137	200.00
Магун Григорій	в. 24	450.00
Маційовський Валентій	в. 78	300.00
Жебровський Вацлав	в. 213	125.00
Гурляк Іван	в. 122	350.00
Вишняк Михайло	в. 213	500.00
Новак Юстина	в. 156	400.00
Куйбіда Петро	в. 114	200.00
Прокопенко Розалія	в. 112	250.00
Барицак Анна	в. 311	500.00
Сворень Василь	в. 326	375.00
Гориняк Григорій	в. 27	300.00
Сорока Іван	в. 253	100.00
Лопаца Теодор	в. 170	200.00
Новомлинський Іван	в. 85	600.00
Роборецька Катерина	в. 364	300.00
Тарбай Марія	в. 202	750.00
Стадник Стефан	в. 191	100.00
Ницько Михайло	в. 273	166.68
Гомішак Марія	в. 29	$500.00
Коваль Анастасія	в. 112	333.34
Згіба Катерина	в. 95	150.00
Скворонська Анеля	в. 112	500.00
Замос Марія	в. 119	200.00
Веселик Іван	в. 45	400.00
Свербивус Йосифина	в. 76	162.50
Салій Стефан	в. 8	400.00
Орляк Петро	в. 268	200.00
Іж Данько	в. 379	150.00
Крісто Катерина	в. 100	800.00
Коваль Іван	в. 218	200.00
Шедній Микола	в. 91	166.67
Падучак Дмитро	в. 316	350.00
Подлужний Петро	в. 91	66.67
Козак Йосиф	в. 221	400.00
Майорчик Антін	в. 113	450.00
Береза Катерина	в. 197	550.00
Петришин Василь	в. 221	300.00
Рачик Михайло	в. 800	450.00
Маруняк Сташка	в. 273	180.00
Багній Марія	в. 112	300.00
Баер Станислав	в. 113	314.29
Луцків Василь	в. 143	175.00
Салабай Роман	в. 129	$400.00
Зиндран Ірон	в. 276	147.30
Маркович Стефан	в. 380	200.00
Крупеля Вінцентина	в. 80	200.00
Петрик Катерина	в. 156	800.00
Кішко Катерина	в. 78	100.00
Буняк Кирило	в. 160	400.00
Адамчук Павло	в. 29	450.00
Дмишко Дмитро	в. 6	75.00
Тобіяш Йосиф	в. 149	150.00
Єтковський Йосиф	в. 392	300.00
Козак Данило	в. 84	200.00
Шведюк Анна	в. 276	225.00
Цілінський Віктор	в. 81	50.00
Каратник Стефан	в. 158	350.00
Куйбіда Анна	в. 114	400.00
Фільо Михайло	в. 26	228.59
Нич Олекса	в. 67	400.00
Рибак Михайло	в. 361	300.00
Пилипишин Теодор	в. 8	200.00
Гальчин Микола	в. 282	277.80
Яремчук Стефан	в. 95	300.00
Кріль Петро	в. 163	600.00
Павлина Йосиф	в. 282	400.00
Кріль Стефан	в. 218	500.00
Семанцьо Михайло	в. 28	160.00
Когут Михайло	в. 69	225.00
Федюк Марія	в. 332	100.00
Гайдук Олекса	в. 157	266.67
Дуда Марія	в. 163	300.00
Посід Дмитро	в. 361	400.00
Напованець Марія	в. 65	400.00
Бринецька Марія	в. 363	400.00
Червак Анастазія	в. 21	200.00
Колодій Катерина	в. 63	200.00
Козевич Кароліна	в. 344	400.00
Ґаздин Вартоломей	в. 8	400.00
Микитюк Марія	в. 216	312.50
Чучман Іван	в. 221	350.00
Чайковська Анна	в. 110	600.00
Ворик Андрій	в. 74	342.86
Чайковський Олекса	в. 295	200.00
Харко Теодор	в. 137	250.00
Ярошик Петро	в. 175	333.34
Сліпко Іван	в. 102	600.00
Кудрик Степан	в. 44	200.00
Савка Юлія	в. 25	166.67
Гринишин Микола	в. 22	400.00
Гузар Микола	в. 251	166.68
Мазур Ева	в. 70	150.00
Гойсак Стефан	в. 217	100.00
Чайковський Петро	в. 110	1000.00
Сарахман Теодор	в. 218	500.00
Химка Павло	в. 86	666.66
Фенцур Катерина	в. 36	530.00
Семенчук Іван	в. 48	200.00
Смоляр Серафин	в. 332	285.73
Ковальський Петро	в. 276	208.34
Гомзяк Теодор	в. 334	200.00
Думкович Іван	в. 58	150.00
Олійник Іван	в. 60	125.00
Костек Павло	в. 96	500.00
Гумен Іван	в. 22	666.67
Штим Прокіп	в. 106	400.00
Матущак Бронислав	в. 247	300.00
Стефанів Йосиф	в. 179	600.00
Казюта Йосиф	в. 248	250.00
Коцоловський Іван	в. 165	350.01
Луців Франко	в. 8	400.00
Скібяк Розалія	в. 133	428.58
Німий Іван	в. 192	200.00
Павлюк Андрій	в. 213	150.00
Чугай Теодор	в. 217	400.00
Шурин Володимир	в. 147	425.00
Онисько Магдалина	в. 177	100.00
Ґречин Антін	в. 275	266.67
Москалик Кость	в. 28	300.00
Дідух Марія	в. 301	50.00
Харовський Михайло	в. 78	355.56
Рабець Юрій	в. 52	425.00
Рудий Олекса	в. 243	166.67
Романів Андрій	в. 20	200.00
Питель Іван	в. 38	111.12
Ферлей Анастасія	в. 146	250.00
Квецінь Антін	в. 8	800.00
Ключка Володимир	в. 132	425.00
Вавро Пилип	в. 120	1500.00
Левчак Іван	в. 142	300.00
Луцишин Катерина	в. 36	200.00
Шулик Іван	в. 27	250.00
Романишин Матвій	в. 95	375.00
Воробель Антін	в. 336	400.00
Попович Роман	в. 278	400.00
Савків Гнат	в. 104	300.00
Ярмолик Параня	в. 324	160.00
Добош Іван	в. 120	800.00
Романів Ксеня	в. 124	187.50
Андріїв Параска	в. 36	200.00
Поврозник Павло	в. 98	133.34
Лебіщак Пазя	в. 237	60.00
Ганчар Анна	в. 105	100.00
Місяк Теодор	в. 209	50.00
Самсон Петро	в. 145	300.00
Марків Семко	в. 194	266.67
Левицький Стефан	в. 179	400.00
Сембрат Юрій	в. 86	200.00
Фелевчак Ілія	в. 310	62.50
Деленко Михалина	в. 96	600.00
Сініцький Ілько	в. 243	250.00
Міщак Константин	в. 105	500.00
Карбовничак Стефан	в. 48	1110.82
Іваницький Іван	в. 211	150.00
Тимків Павлина	в. 361	500.00
Слодичко Йосиф	в. 1	181.85
Єзуско Михайло	в. 179	400.00
Черепаняк Михайло	в. 209	90.00
Федун Дмитро	в. 361	350.00
Фрей Матрона	в. 212	200.00
Денис Іван	в. 168	200.00
Підкова Ілія	в. 58	200.00
Онисько Текля	в. 177	200.00
Фенцур Дмитро	в. 217	700.00
Швець Яків	в. 370	600.00
Демкович Олекса	в. 204	300.00
Янковський Антін	в. 301	1000.00
Бирва Іван	в. 304	1000.00
Лиляк Василь	в. 300	300.00
Назаревич Іван	в. 191	1000.00
Бойкевич Григорій	в. 371	50.00
Карась Анастасія	в. 251	450.00
Сива Катерина	в. 147	340.00
Довгань Іван	в. 204	230.75
Маруняк Войтко	в. 273	600.00
Скоронська Пелягія	в. 108	400.00
Прийма Текля	в. 248	850.00
Лозовський Іван	в. 345	464.66
Феснак Захарко	в. 105	300.00
Кресан Михайло	в. 350	1000.00
Яжик Йосиф	в. 111	124.75
Букатчук Василь	в. 42	447.00
Німець Анна	в. 202	200.00
Попович Іван	в. 182	500.00
Онищук Дмитро	в. 160	222.52
Панчишин Катерина	в. 338	1000.00
Ґела Андрій	в. 25	100.00
Козяк Михайло	в. 384	250.00
Шуміло Анна	в. 109	450.00
Танчук Іван	в. 223	700.65
Гайдучок Параска	в. 229	600.00
Зарицький Маріян	в. 177	77.97
Дмитрів Анна	в. 261	300.00
Гінда Іван	в. 361	400.00
Король Григорій	в. 253	422.00
Панчишин Михайло	в. 39	166.67
Макара Анастасія	в. 175	83.34
Разом		$ 88,103.24
Проценти		118,495.13

Фонд сирітський з' кінцем грудня 1936 остає $206.598.37

В фонді сирітськім є депозитовані всі гроші, належачіся і виплачувані з фонду посмертного, яко бенефіти для дітей і осіб правно некомпетентних до відібрання тихже, котрі в протягу трох місяців від дня припадаючої виплати не настановили, занедбали настановити, або не хотіли настановити опікунів до відібрання бенефітів, до яких вони є управнені.

Посмертну запомогу з фонду сирітського виплачується спадкоемцеви повнолітному, котрий докаже метрикою уродження, або іншим правним документом свій повний вік. Всі повнолітні спадкоемці повинні полагоджувати свої справи за посередництвом відділів У. Н. Союза.

Для всіх спадкоемців, замешкалих в Злучених Державах і Канаді організація виплачує 3% відсотки на рік.

Зіставлення обороту готівкою старших членів і Молодечого Департаменту У. Н. Союзу за чотири роки (1933—1936).

З кінцем грудня 1932 р. було готівки в банках	$ 428,651.49
Депоновано в банках в 1933 р.	638,045.97
Проценти	9,251.49
Разом	$1,075,948.95
Виплати готівкою в 1933 р.	700,372.38
Готівка з кінцем грудня 1933 р.	$ 375,576.57
Депоновано в 1934 р.	1,007,116.62
Проценти	6,374.60
Разом	$1,389,067.79
Виплати готівкою в 1934 р.	1,069,012.98
Готівка з кінцем 1934 р.	$ 320,054.81
Депоновано в банках в 1935 р.	1,163,024.19
Проценти	4,523.94
Разом	$1,487,602.94
Виплати готівкою в 1935 р.	1,071,531.85
Готівка з кінцем 1935 р.	$ 416,071.09
Депоновано в банках в 1936 р.	1,476,132.16
Проценти	3,538.21
Разом	$1,895,741.46
Виплати готівкою в 1936 р.	1,555,806.25
Готівка з кінцем 31 грудня 1936 р.	$ 339,935.21

Загальне зіставлення.

З кінцем грудня 1932 р. було готівки в банках	$ 428,651.49
Депоновано в банках за чотири роки	$4,284,318.94
Проценти	23,688.24
Разом	$4,736,658.76
Виплати готівкою за чотири роки	4,396,723.46
Готівка з кінцем 31 грудня 1936 р.	$ 339,935.21

В котрих банках знаходиться готівка, викаже головна контрольна комісія.

З обороту інвестицій у морґеджах за чотири роки, 1933—1936.

З днем 31 грудня 1932 були інвестовані в морґеджах		$1,888,910.69
В 1933 р. інвестовано в морґеджах		22,100.00
Разом		$1,911,010.69
В 1933 р. перенесено до реальностей	$45,900.00	
Сплачено готівкою	22,540.73	68,440.73
Морґеджі з кінцем 1933 р.		$1,842,569.96
В 1934 р. інвестовано в морґеджах		35,691.46
Разом		$1,878,261.42
Перенесено до реальностей	$328,874.58	
Сплачено бондами	44,938.03	
Сплачено готівкою	36,625.06	410,437.67
Морґеджі з кінцем 1934 р.		$1,467,823.75
В 1935 р. інвестовано в Ф. Г. А. морґеджах	$132,826.43	
Інвестовано в морґеджах	112,503.49	245,329.92
Разом		$1,713,153.67
Перенесено до реальностей	$269,744.83	
Сплачено бондами Г. О. Л. К.	5,100.00	
Сплачено готівкою	31,596.82	306,441.65
Морґеджі з кінцем 1935 р.		$1,406,712.02
В 1936 р. інвестовано в Ф. Г. А. морґеджах	$177,493.70	
Інвестовано в морґеджах	67,129.36	244,623.06
Разом		$1,651,335.08
Перенесено до реальностей	$307,042.27	
Сплачено готівкою	40,853.31	347,895.58
З кінцем 31 гудня 1936 р. було на морґеджах		$1,303,439.50

Загальне зіставлення:

З кінцем грудня 1932 р. були інвестовані в морґеджах		$1,888,910.69
За 4 роки інвестовано в морґеджах		547,744.44
Разом		$2,436,655.13
За 4 роки сплачено бондами	$ 50,038.03	
Перенесено до реальностей	951,561.68	
Сплачено готівкою	131,615.92	1,133,215.63
З кінцем грудня 1936 р. було на морґеджах		$1,303,439.50
З кінцем грудня 1936 р. було на морґеджах Ф. Г. А.		$ 296,914.75
В інших морґеджах		1,006,524.75
Разом		$1,303,439.50

ЗІСТАВЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ГОТІВКИ В БОНДАХ ЗА 1933—1936.

Інвестиції старших членів:

З днем 1 січня 1933 було інвестовано в бондах	$ 627,778.00
За чотири роки інвестовано в бондах	2,277,072.90
Разом	$2,904,850.90
продані або сплачені бонди	1,803,411.07
З кінцем 1936 р. інвестовано в бондах	$1,101,439.83

Молодечий Департамент:

З днем 1 січня 1933 року було інвесто- бондах	$ 77,780.00
За чотири роки інвестовано в бондах	134,669.76
Разом	$ 212,449.76
Продані або сплачені бонди	102,684.50
З кінцем 1936 р. інвестовано в бондах	$ 109,765.26

Загальне зіставлення:

З днем 1 січня 1933 було інвестовано в вано в бондах	$ 705,558.00
За чотири роки інвестовано в бондах	2,411,742.66
Разом	$3,117.300.66
Продані або сплачені бонди	1,906,095.57
З кінцем 31 грудня 1936 року остається на бондах	$1,211,205.09
За чо ири роки збільшено інвестиції на бондах	505,647.09

Якість бондів:

Бонди Злучених Держав	$ 231,425.00
Бонди, ґарантовані урядом Злуч. Держав	112,593.75
Бонди стейтові і муніціпальні	624,576.34
Бонди залізничих компаній	103,575.00
Бонди публичної вжиточности	125,750.00
Банкові шери (стаки), які одержано з Елізабет Трост Ко., а то половину з заморожених грошей при реорґанізації банку	13,285.00
Разом	$1,211,205.09

Зіставлення з обороту інвестицій в реальностях У. Н. Союзу за чотири роки, 1933—1936.

З кінцем грудня 1932 р. були інвестовані в реальностях		$ 281,202.70
В 1933 р. перенесено з морґеджових інвестицій		45,900.00
Разом		$ 277,102.70
Обнижено вартість реальности У. Н. Союзу (власний дім)		3,000.00
На реальностях в 1933 р. були інвестовані		$ 274,102.70
Перенесено з морґеджових інвестицій	$328,874.58	
Заплачено податки. направи і праці	19,660.76	348,535.34
На реальностях в 1934 р. були інвестовані		$ 622,638.04
Перенесено з морґеджових інвестицій	$271,759.41	
Заплачено податки, направи	4,081.97	275,841.38
Разом		$ 898,479.42
Обнижено вартість дому У. Н. Союзу	$10,000.00	
Продано одну реальність	41,981.26	51,981.26
На реальностях в 1936 р. були інвестовані		$ 846,498.16
Перенесено з морґеджових інвестицій		307,590.00
З кінцем грудня 1936 р. було на реальностях		$1,154,088.16

Інвестиції в позичках членам на їхні грамоти.

	Число позичок	Сума позичок	Сума уділених позичок	Скасовані позички	Проценти від позичок	Проценти заплачені членами	Проценти стягнені організацією
З днем 1. січня 1933 р. було інвестицій на позичках	30	$ 1,883.00					
В 1933 р. видано нових позичок	3,822	192,878.00	$192,878.00	$	$ 30.00	$ 9.00	$ 21.00
Разом	3,852	194,761.00					
Сплачено або скасовано позичок	237	8,232.00		8,232.00			
З кінцем 1933 р. осталося на поз.	3,615	186,529.00					
В 1934 р. видано нових позичок	1,436	164,010.50	164,010.50		17,406.27	1,081.13	16,325.14
Разом	5,051	350,539.50					
Сплачено або скасовано позичок	318	6,855.00		6,855.00			
З кінцем 1934 р. осталося на поз.	4,733	343,684.50					
В 1935 р. видано нових позичок	1,183	130,151.00	130,151.00		15,724.00	1,498.15	14,225.85
Разом	5,916	473,835.50					
Сплачено або скасовано позичок	433	26,798.00		26,798.00			
З кінцем 1935 р. осталося на поз.	5,483	447,037.50					
В 1936 р. видано нових позичок	473	61,489.00	61,489.00		8,558.83	889.53	7,669.30
Разом	5,956	508,526.50					
Сплачено або скасовано позичок	382	27,992.50		27,992.50			
З кінцем 1936 р. осталося на поз.	5,574	480,534.00					
Разом	5,574	$480,534.00	$548.528.50	$69,877.50	$41,719.10	$3,477.81	$38,241.29

Зіставлення інвестицій в позичках.

	Позичок	На суму
З кінцем грудня 1932 осталося	30	$ 1,883.00
За 4 роки видано нових	6,914	548,528.50
Разом	6,944	$550,411.50
За 4 роки сплачено або скасовано	1,370	69,877.50
З кінцем 1936 р. осталося	5,574	$480,534.00

Зіставлення процентів.

Проценти платні на позичках (PAST DUE & ACCRUED)	$31,977.17
Проценти, заплачені наперед	2,803.61
Залеглі проценти 31 грудня 1936 р.	$29,173.56

Щоб зясувати бодай у кількох словах ту працю, яка була получена з уділенням позичок, вистарчить ствердити, що, поминаючи всяку іншу працю при видаванню позичок, самих тільки контрактів і чеків виставлено і виписано 10,068.

Інвестиції.

Згідно зі статутом екзекутивний комітет може інвестувати гроші Союзових фондів тільки в таких забезпеках, які є законні для інвестицій фондів щадничих банків на підставі закону стейту Ню Джерзі. Умови цього закону є призначені для забезпечення капіталу і відсотків тих інвестицій, які належать до кляси законних інвестицій для щадничих банків.

Екзекутивний комітет вибирав інвестиції обережно і від часу до часу робив такі зміни в інвестиціях, які уможливилиб загально потрібний рівень відсоткової стопи для У. Н. Союзу. Супроти того нові інвестиції екзекутивний комітет старався розділити між урядові і ґарантовані урядом бонди та вибрані обережно цінні папери муніципальної і публичної вжиточности.

З початком 1935 року екзекутивний комітет поважно застановлявся теж над купном гіпотечних позичок (морґеджів, забезпечених Титулом Федерального Мешканевого Акту — (FEDERAL HOUSING ADMINISTRATION). Цей акт, що перейшов у конґресі в червні 1934 року, був призначений на те, щоб спонукати будування домів; він є під зарядом Федеральної Мешканевої Адміністрації, якої урядовці вирішують, чи позичка заслугує на урядову поруку.

(Дальше буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

КОРОЛЬ І ГИКАВКА.

„Нахил до гикання, котрий клопотав нового короля (Англії) в його молодих роках”, пише „Манчестер Ґардіен”, „це недуга, від котрої терпіло багато визначних людей”.

Чому цей нахил його клопотав у молодих літах?

Чи тому, що він тоді стрічався з дітьми, а діти з питомою їм безоглядністю насмівалися з тої хиби?

І чи вже більше не клопоче? З фільмових репродукцій його одної промови видно, що він іще й тепер має цю хибу. Чому вона його не клопоче? Чи тому, що стрічається з дозрілими людьми, які в таких хибах не бачать нічого смішного?

ЧОМУ?

„Чому ви все питаєтеся читачів” — питався мене свого часу один читач.

Один анґлійський письменник, що розголошує відому лондонську департаментову крамницю Селфриджа, писав недавно в одному такому оголошенні:

„Неодин батько притиснений допитами родини, говорив з домішкою гідности й поіритування: „Не кажи „чому?” Це не гарно”. Ця закраска батьківської доганц відчувається в допитах і в пізнішому житті, так, що на чоловіка, котрий усе питається „чому?”, дивляться звичайно як на прикрого або простого чоловіка.

„Я схиляюся до думки, що Ісаака Нютона (великий фізик світу) вважали за дивака, коли він питався, чому яблоко паде до землі. Автім якби нам дали написати лиш одно слово на прапорі науки, то це відай було би слово „чому?” зі знаком запитання”.

Іншими словами, всяке знання починається від запиту. Хто не ставить запиту й не пробує на нього відповісти, той до знання ніколи не доходить.

ЧИ ОБМАН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ?

Річна конвенція Краєвого Союзу Комісарів Асекурації, що відбувалася цього тижня в Філядельфії, припоручила свому урядові добитись федерального закону проти „невідповідальних” асекураційних підприємств.

Як Звісно, комісарі асекурації це стейтові урядники, котрих праця лежить у тому, щоб дивитися за тим, щоб асекураційні організації виконували свої зобовязання. Тому їх ухвала, щоб цею справою занялися тепер федеральні закони, дуже замітна: це немовби тихе признання, що стейтові асекураційні уряди не все можуть виступити проти обманливих асекурацій.

Крім цього ця ухвала це ще одна пригадка, що асекурацію лише тоді можна признати за справжню асекурацію (по нашому, забезпечення), коли асекураційна орґанізація сповнить до цента своє зобовязання.

ЛИЦАРСТВУ УКРАЇНИ

СЛОВО НА СВЯТО ЮВИЛЕЙНОГО ЗІЗДУ УКРАЇНСЬКОЇ СТРІЛЕЦЬКОЇ ГРОМАДИ В КАНАДІ

(Від 25 до 27 червня 1937 року)

Поклін Вам,
Преславне Лицарство Вкраїни,
Зі Здвигом Стрілецтва в Канаді,
Поклін!
Хай радість злотистим промінням Вас стріне,
Прегордим привітом із рідних сторін!
Цеж Ви,
Ви залізо і криця вітчизни,
І меч. Ви і щит
Української землі!
І хоч поорали Вас рани і близни, —
Незломність в Вас сяє на кожнім чолі.
Ви чуєте голос
Князя Святослава,
Той клич несмертельний,
Що ввіки сурмить:
„Хай всі ми поляжем, якщо велить слава,
У ганьбі, в неславі, не варто нам жить!”
Ви Ігоря тугу
Леліете в серцю,
Що з Дону шоломом
Напитись бaгла...
І певно за те Ви платилиб і смертю,
Щоб злинуть над Дон той — всі льотом орла.
И мов Ігоря полки,
Так Ви на чужині
У думах про Рідну Землю водно —
Та хоч і далеко
Від Неї Ви нині,
Вам душі бадьорить її знамено.
Цеж Ви,
Ви — залізо і криця вітчизни,
І меч Ви і щит
Української землі!
І ще нам, той меч Ваш, вогненно він блисне,
Сторощить на порох ворожі шаблі.
А й гарт і завзятість
Дідів з Запорожжя
Горять Вам у серцю пресвітлим вогнем!
Це спадщина наша, безсмертністю божа,
Оживлені нею — й на пекло підем.
Бо кличе Вас ще раз
До бою за волю
Богдана й Мазепи
Святий заповіт:
Нехай Україна нам знов на престолі,
Державна і вольна од роду у рід.
И Маківка й Лисоня,
Базар той і Крути
З могил і з засвітів водно Вас зовуть:
„Вже більш Україні в неволі не бути,
До бою, Лицарство! А з Вами ввесь люд!”
До бою, до бою!
В великім єднанню
Всіх Ваших стрілецьких, лицарських громад.
До зброї, до зброї! Пораж нам остання
Зброти навіки невольницький ад.

ОСТАП ГРИЦАЙ.

УРЯДНИК ОПИСУЄ ОБМАНЛИВУ АСЕКУРАЦІЮ.

Асекураційний комісар стейту Ню Йорк описував на цій конвенції такі обманливі асекураційні орґанізації:

„Деякі з тих орґанізацій удержують свої головні канцелярії в стейтах поза тим стейтом, де вони були створені. Хоч вони голосять, що вони створені не для зиску підприємців, а для взаїмного добра обезпечених, вони полюють на бідних і несвідомих, продаючи їм нібито асекураційні контракти при помочі почти.

„Такі контракти обіцюють звичайно забезпечення на випадок смерти, або на нещасний випадок, або на недуги, і звичайно за малу оплату обіцюють дуже багато добродійств. Як асекурований справді має право дістати забезпечення, то він звичайно дістає або дуже мало або зовсім нічого”.

До цього комісар додав, що зиски з таких нібито на зиски необчислених асекурацій йдуть часто в кишені урядників орґанізації.

ЧЕМПІОНИ-МОРДОТЛУКИ.

Багато білих почуваються зле, бо чемпіоном у кулачній боротьбі найтяжчих атлетів став знову мурин. Дехто відчуває це „расове приниження” так болюче, що аж відгрожується: „Мурин чемпіоном? Ого, не довго. Ми йому довго жити не дамо”.

Пощо аж так? Чи не краще зробити так, як зроблено на кулачній бійці між білим Джефрісом і чорним Джансоном двацять кілька літ тому, коли в бійці мурин побив білого до непритомности, а спортова комісія проголосила переможцем білого?

Можнаб цю справу вирішувати ще краще, бійки зовсім не уладжуючи. Просто, сходиться комісія й рішає без бою, хто кращий боксер, а хто гірший. При такій орґанізації справи біла раса моглаб усе бути вищою. Себто, як довго вона має політичну перевагу й більшість у спортових комісіях.

Несправедливо, кажете? Але чиж нема чогось подібного на Олімпійських ігрищах, де державні народи виключають від участи, а тимсамим і переваги, народи недержавні?

КУЛАК І ГОЛОВА.

Коли деякі білі беруть собі до серця програну білого мордотлука, вважаючи це за поразку для цілої раси, а тимсамим для кожного члена цеї раси, деякі чорні взяли собі до серця перемогу чорного мордотлука й величаються, начеб з того, що чорний став чемпіоном кулачної бійки, якась спеціяльна слава спадала на кожного сина африканської раси.

Це все зрозуміла справа, коли взяти під увагу людську натуру. Адже мабуть кожний хлопчина переходить через такий період у своїм життю, коли він каже: „А мій батько може набити твого батька кожної години в добі”. Одначе цей вік усе не тревае: з часом діти з того виростають.

Виростуть певно й люди з того, що беруть собі дуже до серця поразки чи перемог мордотлука своєї раси. Пізнають з часом, що від того, чи білий чи чорний є признаний чемпіоном мордотлуків у 1937-мім році, світ не повертається ні сюди ні туди.

БАЛАМУТА ЗА РІВНІСТЬ.

Баламута в таких поглядах на кулачну бійку лежить у тому, що вищість чи нижчість одної людини з якоїсь раси вважається признакою вищости, чи нижчости, цілої раси.

Якби на справу дивитися так, начеб це була боротьба лише між одиницею, що зветься Бредок, та одиницею, що зветься Луис, то баламути не булоб.

Властиво питання про те, котра раса вища, тут не повинно бути. З котрої раси борець не переміг би, всетаки люди обох рас, що горячкуються через бійку та вважають вислід бійки за вирішення питання расової вищости, мають те саме духове наставлення, а тимсамим стоять на тім самім культурнім становищі, яке має багато глибше значіння, ніж вислід бійки між двома одиницями.

ХТО ХОЧЕ РІВНОСТИ, МОЖЕ ЇЇ ДІСТАТИ.

У цей спосіб білі, що горячкуються через вислід кулачної бійки, бо це на їх погляд вирішення питання становища рас до себе, властиво тим власне становищем признають свою расу за рівну з муринською, котра теж приймає вислід муринської бійки за вирішення питання, котра раса вища.

Це пригадує в дечому подію з тою жінкою, що, ставши на суді за пиятику, почала від судді добиватись рівности з чоловіками: „Жінки мають таке саме право пити, як чоловіки!” — кричала вона до судді.

„Як хочете рівности”, сказав суддя, „то я дам вам таку кару, яку я дав би за таку саму провину чоловікові. Двацять днів арешту!”

Деколи люди нерозумно добиваються рівности й замісць одної рівности дібються іншої.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ.

Зі срібного весілля на Рідну Школу.

Дня 13. червня відбулася забава з нагоди срібного весілля тутешніх громадян Григорія і Катерини Замойських. При забаві гості не забули також за рідний край і на зазив Анни Гнатюк і П. Матолич зібрали на Рідну Школу $10.35, які вислано до краю через Обеднання. Жертвували по $1: Григорій і Катерина Замойські, В. Матолич, Т. Дупняк, Д. Гнатюк, І. Панчишин; по 50 ц.: А. Романюк, С. Патен, А. Кубик, І. Романюк, В. Горін; по 25 ц.: Ф. Варжабок, Н. Гнатюк, А. Антонічук, С. Ґлосніцький, П. Чопек, а решту зібрано дрібними.

А. Романюк.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Читальні „Просвіти” в селі Кліщівна, пов. Рогатин.

На допомогу згаданій читальні зібрано $39, які вислано до краю через Обеднання. Збіркою занявся гром. Василь Вовк.

Жертвували по $5: Василь Вовк, Павло Вовк, Василь і Марія Федірка; по $2: Михайло Мельник, Микола Ільчишин, Дмитро Вовк, Василь і Катерина Гуль, Микола й Анна Мацьковіта; по $1: С. Торбин, Марія Багел, І. Савка, Доська Кержецька, І. Ворона, І. Король, Д. Стичак, Т. Ґуль, А. Ласів, В. Карпів; по 50 ц.: Марія Окрепка, І. Харамбура, І. Когут, Настасія Білинська, А. Кривий; по 25 ц.: І. Кібало й І. Волощук.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

В новинці про приїзд ґенерала В. Курмановича, поміщеній у ч. 144 „Свободи”, пропущено через помилку, що між представниками, що витали ґенерала з приїздом, були відпоручники централі Орґанізації Державного Відродження України.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

И. К., Гемтремк, Міш. — Дякуємо за число польської газети „Дзеннік Польскі”. Пише вона, що нема України в границях Польщі, а є там тільки „Земя Червенська” „Русь Червона”, „Ґаліція Всходня” і т. д. Самі бачите, що це за мудрощі. Нема що з ними спорити, бо на таку глупоту і сліпоту ліку нема. Через цю глупоту розвалилася давня Польща, через неї копають самі поляки гріб і теперішній Польщі. Нічого цей нарід не годен навчитися, навіть, як бачимо, і тут за морем. Так забила йому голову шовіністична дурійка.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Величавий здвиг на святі „Українського Народнього Дому".

В днях 29. і 30. травня б. р. відбулося офіційне відкриття „Українського Народнього Дому" в Рачестер. Сама природа сприяла святу, бо сонце пригрівало і мов чаром приваблювало гостей, що прибули з далеких міст.

Восьма година. Саля і ввесь дім переповнені людьми місцевими і гостями. Завіса розсувається, виходить предсідник У. Н. Дому і пояснює, як повстав У. Н. Дім, дякує урядові У. Р. С. за уділену позичку на дім, і представляє головного фінансового секретаря У. Р. С., Степана Корпана, як головного бесідника. Другим бесідником був супервайзор Гари Тілл (американець). Потім виступає, мов одна велика рожева квітка, під сценічним освітленням український громадський хор міста Скрентону, під проводом д-ра Володимира Левицького. Святочна тишина, бо в кожного серце прискорило свій рух, щоб слухати людської музики. Хор, не хор, а симфонічна орхестра. І так пісня за піснею. Хор виспівував і збирав оплески від присутніх людей. Стояв коло мене чужинець, професор музики, і не міг начаруватися співом хору. Потім підійшов до д-ра Левицького і дякував за вишколення хору.

Дальше в програму свята входили українські танці, котрі відтанцювали танцюристи молодечого клюбу У. Н. Дому під проводом Василя Куція. Танцюристи віддали свої танці дуже добре.

Хор закінчує програму першого дня свята та предсідник У. Н. Дому, Д. Братусь, заповідає, що ще є додаткова програма на нинішнє свято, а це привіти від поодиноких осіб і організацій з рідної землі, як теж з Америки, які відчитано. На тім закінчено перший день свята. Забава продовжалася до пізної ночі. Співаки скрентонського хору приспівували, а люди весело забавлялися.

На другий день з Оборн, Н. Й., прибули від братства св. о. Николая три автобуси і один від тов. „Запорозька Січ". Члени бр. св. о. Николая вставилися в ряд і під проводом прапорів ввійшли до ґалі У. Н. Дому, де предсідник У. Н. Дому їх привитав і запросив на приняття. Гості засіли до обіду, а хор міста Скрентону і танцюристи У. Н. Дому виконували свою програму.

Головним бесідником того дня був посадник міста Рачестер, Чарлз Стентон, котрого представив предсідник У. Р. С., Мирослав Січинський. Хор одушевляв гостей, а ці змушували його повторяти пісні по два рази.

При закінченню програми представники від організацій зложили дарунки на дім, а далі знову пішла забава. Вечором ми прощали автобуси з гостями. Перших два автобуси це був хор зі Скрентону і екзекутива У. Р. С. та редакція.

Заряд дому складає щиру подяку всім виконавцям програми, а гостям і організаціям за привіти і дари. Дякуємо нашим членам, що занималися працею при влаштуванню свята, жіночому товариству ім. Лесі Українки, що трудилося біля свята, і нашим бизнесменам за їх дарунки на свято, як також подяка нашим часописам за міщення наших закликів у справі Народнього Дому.

А тепер ще кілька слів про самий дім.

Сама будова коштувала $31,650. Земля під будову коштувала $9,800. Умеблювання нового дому коштує до нині $5,649.75. Винагороди контракторові, архитектові, адвокатам і т. п. виносили $2,370. Разом кошти будови і всі інші виносять $49,469.75.

А тепер, скільки і хто зложив ці гроші. Члени „Вільних Козаків" і інших організацій, і організації, що вступили в члени до будови дому, зложили $14,845.72, позичка від У. Р. С. $15,000, Тов. Вільних Козаків" з торгу і імпрез зі старого дому зложили на кошт будови дому $15,552.02. Новий дім виплатив з каси дому $4,072.01, що робить разом суму $49,469.75. Якби ще додати зложену суму членів „Вільних Козаків" на старий домик, котрий до сьогодні знаходиться в посіданню товариства, то булоб $3,350. А це значить, що члени тов. „Вільних Козаків" і Товариство вложили в старий домик і новий Народний Дім $26,795.02.

Ось так представляється наша праця для нашої громади і для громадської справи. В нікого не взяли ми вищої суми на будову дому як сто долярів, за котрі той, що дав, є членом дому на ціле життя, і має право передати це членство своїй родині. Нікого не обдурили і не натягнули. Робили щиро, змагаючи до одної цілі: лишити добре діло і память по нас у громаді.

За уряд Українського Народнього Дому:

Д. Братусь, предсідник;
В. Гурянський, фін. секр.
В. Іванців, рек. секр.;
Н. Магомет, касієр.

Пояснив.

— Цікаво, хлопче, що ти брунет, а твоя сестра бльондинка.

— Бо я вродився ще передтим, поки моя мама зафарбувала волосся.

РАДІО.

В память св. Кирила і Методія, як перших перекладачів Святого Письма з грецької мови на церковно-словянську, буде передана через радіо спеціяльна програма при участи хору греко-кат. церкви в Пікскіл, Н. Й., у неділю, 27. червня, зі стацій: Ню Йорк WMCA, Філядельфія WIP, Бостон WMEX і т. д. Буде це підчас "The Ave Maria Hour".

Малий Ромцьо.

Малий Ромцьо проходив перший раз попри коваля.

— Мамусю, — каже опісля — я бачив сьогодні чоловіка, що робив коня.

— Алеж це неможливе, хлопче!

— Так, мамусю, він мав його вже майже скінченого, коли я попри нього переходив — він прибивав уже тільки підкови!

Що це є інтернаціоналізм?

Інтернаціоналізм є тоді, коли большевик скаже собі дати у французькім ресторані угорський гуляш, краківської ковбаси зі швайцарським сиром, на леґуміну чеських книдличків, а потім напється ренського вина, закурить египетського папіроса — і від цього всього дістане вкінці азійську холеру.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".